ҮНӨӨДЭР-СОВЕТ КОНСТИТУЦИИН ҮДЭР

...ет Конституциин ашаар hуралсажа эрдэмтэй болоhон хү-...сагад үргэн уужам Эхэ орондомнай жэлhээ жэлдэ олошор-...даг. Тэдэнэй зариман — «Бурпроектын» контородо инже-... энэ зураг дээрэ буулгагдаа. Проект зохёогшоор ажаллажа ... В. А. Федоров мүнөө тус конторын начальник болонхой. ...гарhаа) Василий Аюшеевич, залуу мэргэжэлтэд Эдуард ...в, Александр Галяутдинов гэгшэдтэй «Прогресс» кинотеат-...э проект зүбшэжэ байна. Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ИТАЛИИН КОММУНИС ПАРТИИН X СЪЕЗДЫЕ АМАРШАЛГА

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет Италиин аха дүү коммунис партиин X съездые болон уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй дайшалхы, хатуужаhан отрядуудай нэгэниинь болохо Италиин бүхы коммунистнуудые хани халуунаар амаршална.

Танай парти болбол демократическа эрхэнүүдээ үргэдхэхын түлөө, өөрынгөө экономическа байдалые hайжаруулхын түлөө, социалис уг зорилгоёо бэелүүлхын түлөө монополинуудта эсэргүүгээр хатуу шанга ангиин байлдаа хэжэ байдаг оронойнгоо хүдэлмэришэдэй, ажалшадай олониитын шалгаранги хүтэлбэрилэгшэнь мүн.

Ангиин байлдаан соогуур Италиин ажалшадай туйлаhан амжалтанууд хадаа оронойнгоо хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй, бүхы демократическа, түрүү хүсэнүүдэй нэгэдэлэй түлөө тэмсэлдэ танай партиин зүб политика баримталдагай үрэ дүнгынь мүн болоно. Италиин коммунистнууд — хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай түрүү хүбүүд эрэлхэг зориг, шэн габьяа харуулан, арад зоной аша туhын хэрэгэй түлөө тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябана.

Арад зонойнгоо урда хүндэтэй болоhон, нэрэ түрэеэ магтуулан дээрэ үргүүлhэн танай парти эб найрамдалые бэхижүүлхын түлөө, термоядерна дайе болюулхын түлөө тэмсэлдэ нациингаа хүтэлбэрилхы хүсэн болонхой. Хүн түрэлтэниие дэлхэйн дайнай аймшагтай ехэ аюулда Америкын империализмын хүргэн алдажа байhан үедэ Италиин коммунистнууд эрхэ сүлөөдэ дуратай Кубын арадые хамгаалха, амгалан ёhoop зэргэ оршон ажаhууха хэрэгэй мандахын түлөө, эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эрид хатуу харюу сохилто үгэхын түлөө тэмсэлдэ оронойнгоо ажалшадые, бүхы демократическа хүсэнүүдые уряалhан байна.

Тэрэ хатуу шанга байдалай эб найрамдалай хэрэгэй илаха тээшэ шиидхэгдэhэн ушар хадаа социалис оронуудай, уласхоорондын хүдэлмэришэдэй болон национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй, бүхы эб найрамдалай тала баригшадай эдэбхитэ, улам бүри хүсэ орожо байhан ажал ябуулга хэhэнэй аhаар дэлхэйн дайе болюулжа болохо юм гэhэн коммунистнуудай гаргаhан тобшололой зүб байhыень баhа дахин гэршэлбэ.

Италиин коммунис парти хадаа пролетарска интернационализмын гол ёhондо, дэлхэйн коммунис болон хүдэлмэришэдэй партинуудые түлөөлэгшэдэй зүблөөнүүдэй шиидхэбэринүүдгэ үнэн сэхэ байжа, марксизм-ленинизмын гол ёhонуудые баримталан, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэл болон бата бэхи жагсаалай түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ ехэ туhа нэмэри оруулна.

Коммунизм байгуулха, бүгэдэ нимтын эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа байhан Советскэ Союзай арадуудтай хани барисаатай, ами нэгэн байхаар Италиин хүдэлмэришэн ангиие, олониитэ ажалшадые, демокрадуудые хүмүүжүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдагайнь түлөө Италидахи аха дүүнэртээ Совет ороной коммунистнууд халуун баяраа хүргэнэ.

Италиин коммунис парти хадаа, марксизм-ленинизмын алдарта туг доро урагшаа ябажа, өөрынгөө зэргые үзэл сурталай болон эмхидхэлэй талаар бэхижүүлхэ хэрэгтэ, Италиин хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалша арадай гол шухала эрмэлзэлэй — эб найрамдалай, демократиин болон социализмын түлөө тэмсэлдэ шэнэ амжалтануудые туйлаха байха гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет батаар найдана.

Совет ороной, Италиин арадуудай хоорондохи хани барисаан бэхижэн батажаг!

Италиин алдарта коммунис парти мандаг!

Уласхоорондын социалис хүдэлөөнэй марксистско-ленинскэ нэгэдэл мандаг!

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаг!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№286 (10040) | 1962 оной декабриин 5, среда | Сэн 2 мүнгэн

...ет искусство арад зондо, ...ммунизмын хэрэгтэ алба хэхэ уг зорилготой

...и болон правительствын хүтэлбэрилэгшэд Москвагай уран зураашадай зурагуудай выставкэ хараба

...а оной декабриин 1-дэ ...он правительствын хү-...гшэд түбэй выставкын ...абигдаhан, уран зураа-...юзай Москвагай таhагай ...ойдо зорюулагдаhан Мо-...уран зураашадай зура-...ставкые харабад.

...ын залнууд соогуур 2 ...ан уран зурагай, графи-...льптурын зохёолнууд та-... байна.

...тай уран зураашадай 30 ...хэhэн элдэб хүдэлмэри-... выставкэдэ табигданхай. ...матикынгаа, жанрынгаа, ... гүйсэдхэхэ маягаараа ...онууд. Сууда гараhан ...агууд, скульптуранууд, ..., карикатуранууд, гар ... болон гоёон шэмэглэл-...ство үргэн. ..дэлгэрээр ...лагданхай. Эндэ табиг-...ёолнуудай олонхидынь ...н үедэ, арадай ажахые ...дхоолгодо, амгалан бай-...илгада, Эсэгэ ороноо ... Агууехэ дайнай баа-... темэнүүдтэ, коммуниз-... тэмсэлдэ, арад зоной ...бьяада зорюулагданхай-... выставкэдэ суута мас-...Н. Андреевэй, Ф. Бого-...Е. Белашовагай, С. Ге-..., И. Грабариин, А. Дей-... Иогансоной болон буса-...нууд табигданхай.

...ставкэ хүнүүдые ехээр ...н, хөөрэлдөө арсалдаа ...рэнэй нээгдэhэнhээ хой-...рэхэгүй саг соо зуу га-...н хүн эндэ орожо ха-...

... харуулагдаагүй хэдэн ...шадай зурагууд ехэ hо-...

... хүнэй hанаа сэдьхэлые ...й, шангаар шүүмжэл-...уудшье бии. Р. Фаль-...евинэй, А. Васнецовой, ...эй зарим зурагууд фор-... шэнжэтэй, тэдэнэй зу-...рэ хүнүүд муухайгаар, ...донгёор харуулагдана. ... хаража ябаха үедөө, ...щев, парти болон прави-... хүтэлбэрилэгшэд ара-...далые элдэб олон ар-... харуулха ёhотой, хү-...оммунизм байгуулгада ...а, хүнэй эгээ hайн, эгээ ...эрэлые хүгжөөхэ, гоё ...ые гүнзэгыгөөр ойлго-...одонь туhалха уран зу-...ет искусствын үндэр ...рилго тушаа хэдэн шу-... hанамжануудаа хэ-... парти, тэрэнэй шэнэ ... искусствын хүдэлмэри-...имэл уялга дүүргэхые ...айна. Совет уран зураг-... хүдэлмэринүүд энэ ... зорилгые амжалтатай-...энэ.

...хамта, уран зурагшадай ... шэглэлээр хүдэлдэг ... Тэдэнэр хадаа манай ... шэнэ үзэгдэлнүүдые ..., хүндэ дурлалгүйгөөр, ...гөөр зурагуудаа зура-...рэгээр, хүйтэнөөр хан-...гынь элеэр харагдана. ...аг хадаа хүниие дээрэ ...ргжуулха, тэрэниие ...ан габьяашалга тээшэ ...той. Тиимэhээ муу зу-... үндэр дээдэ оло-...лгые дүүргэжэ шада-...

...ран зурагшад өөhэдын-... тушаа хүнүүдэй hа-...одог, хэрэгсээдэггүй, ...эр хандадаг, хэрбээ, ... гансал автортаа ойл-... зоной hайшаагаагүй ... зурагуудые ёhото ис-... гэжэ нэрлэжэ боло-...Н. С. Хрущев хөөрэл-... үедэ хэлэбэ.

...авкэ бүхыдөө ямараар ...гэшэб гэhэн уран зу-...осквагай организациин ...эдэй асуудалда нү-...Хрущев иигэжэ харюу-...

... выставкэнүүдэйхидэл ...айншье, дундууршье, ...гууд табигдаатай бай-... эмхидхэгшэд хадаа ...зохихогүй зурагуудые ...ай үгэдэ орожо, эб-...л гаргаа гээшэ ха. ... хадаа совет искусствын, социалис реализмын саашанхи хүгжэлтые хангажа шадахагүй байна. Искусствые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ манай искусствын — коммунизм байгуулжа байhан арадай искусствын гол шугамhаа хазагайрха ябадалтай эблэршэгүй байха, эли тодо үзэл суртал баримталха хэрэгтэй байна бшуу.

Уран зурагшад болон скульпторнууд выставкэ хараhанайнь, эдэнэй хүдэлмэридэ анхаралаа хандуулhанайнь, шүүмжэлхы ажаглалта хэhэнэйнь, зүбшэл үгэhэнэйнь түлөө нүхэр Н. С. Хрущевто, парти болон правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэ халуун баяр хүргөөд, творческо хүдэлмэридөө эдэ зүбшэлнүүд болон ажаглалтануудыетнай хараадаа абахабди гэжэ хэлэбэ.

***

Парти болон правительствын хүтэлбэрилэгшэд мүн тэрэл үдэртөө абстракционистнууд гэдэгүүдэй зарим хүдэлмэринүүдые хараба.

Холст бүд дээрэ будажархиhан ямаршье ушар удхагүй, дүрсэ шарайгүй арзагар марзагар юумэнүүдые харахадаа гайхажа, дураа гутангүй байхын аргагүй байба. Энэ хадаа баруун оронуудай забхайрhан буржуазна формалистическэ искусствые дууряаhан ябадал болоно.

Энэ хүдэлмэринүүдээрээ юу харуулна, ямар удхатай юумэ хүнүүдтэ харуулхаяа hанаа гээшэбта гэжэ Н. С Хрущев эндэ табигдаhан зурагуудай болон скульптурануудай авторнуудhаа hураба. Эдэ «зохёолнуудай» авторнууд мүртэй харюу үгэжэ шадаагүй, үг-маг гэлдэбэ.

— Иимэ «творчество» манай арадта харша, хэрэггүй,— гэжэ Н. С. Хрущев хэлэбэ.— Уран зурагшад гээшэбди гэжэ бэеэ нэрлэгшэд энээн тухай бодожо үзэхэ ёhотой. Эдэнэрэй зураhан «зурагуудынь» хүнэй гараар зурагдаа юм гү, али элжэгэнэй hүүлээр шэрбүүлэгдээ юм гү гэжэ мэдэхын аргагүй байна. Тэдэнэр эндүүрhэнээ мэдэжэ абаад, арад зоной аша туhада хүдэлдэг болохо ёhотой.

Никита Сергеевич Хрущевой эдэ үгэнүүдые эндэ байhан уран зурагшад халуун альга ташалгаар угтабад.

Н. С. Хрущев тэндэ байгшадта хандажа, искусствын хүгжэлтэдэ, ажалшадые уран hайхан мэдэрэлтэй болгохо асуудалнуудта партийна болон комсомольско организацинууд, творческо союзууд, культурын министерство, хэблэлэй органууд, радио болон телевидени гүнзэгы анхаралаа хандуулха ёhотой гэбэ. Соёл сурталай хүдэлмэриин эдэ шухала асуудалнуудые В. И. Ленинэй заабариие дүүргэлтэ болгон, бидэнэр бултадаа анхаржа ябаха ёhотойбди.

Хэдэн час соо үргэлжэлhэн Москвагай уран зурагшадай зохёолнуудай выставкэ харалганда нүхэд А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. С. Хрущев, Л. Н. Ефремов, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, В. И. Поляков, А. П. Рудаков, А. Н. Шелепин хабаадалсанад. КПСС-эй Москвагай горкомой нэгэдэхи секретарь Н. Г. Егорычев, ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь С. П. Павлов, КПСС-эй ЦК-гай таhагуудые даагшад Д. А. Поликарпов, Е. М. Чехарин, СССР-эй культурын министр Е. А. Фурцева, «Правда» газетын главна редактор П. А. Сатюков, «Известия» газетын главна редактор А. И. Аджубей болон бусад тэндэ байлсабад.

Выставкэ харалгын үедэ СССР-эй уран зураашадай союзай правлениин нэгэдэхи секретарь С. В. Герасимов, СССР-эй Уран зуралгын академиин президент Б. В. Иогансон, СССР-эй уран зурагшадай союзай правлениин секретарь Е. Ф. Белашова, РСФСР-эй уран зурагшадай союзай правлениин нэгэдэхи секретарь В. А. Серов, уран зурагшадай союзай Москвагай таhагые даагша Д. К. Мочальский болон бусад уран зурагшад, скульпторнууд тайлбари үгэжэ ябабад.

КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө

☆ ☆ ☆

КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ АЖАХЫЕ ШАДАБАРИТАЙГААР УДАРИДАХА

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленум манай партиин, совет арадай ажабайдалда ехэхэн аша үрэтэй байханьэлитэ. Пленумэй шиидхэбэриин үндэhөөр партийна хүтэлбэриин шэнэдхэн хубилгагдахада, промышленность, барилга, транспорт, хүдөө ажахые хүгжөөхэ, арад зоной ажана байдал улам hайжаруулха талаар партиин XXII съездын хараалhан зорилгонуудые түргөөр бэелүүлхэ арга олгогдохо байна. Тиимэл хадань, манай Кабанскын нютагай үйлэдбэриин управлениин харьяата колхоз, совхозуудай ажалшад КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэриие айхабтар ехэ баяртайгаар, эдэбхи үүсхэлтэйгээр угтаа.

Коммунизмын материально-техническэ үндэhэ hуури байгуулха зорилгоор hүүлэй жэлнүүдтэ партиимнай Центральна Комитет арадай ажахын хүтэлбэриие нарижуулан hайжаруулха хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулhан байна. Эдэ хубилалтануудай али тухай ехэ аша үрэтэй, шухала байhаниинь мүнөө элеэр харагдана.

Байгша ондо манай зонын колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд hайнаар хүдэлжэ гараа.

Мүнөө үедэ колхоз, совхозуудай үйлэдбэриие шадабаритайгаар хүтэлбэрилхэ, ажахынуудай экономикые гүнзэгыгөөр шудалжа, шухала асуудалнуудые саг соонь шиидхэхэ арга олгогдонхой. Нютагай үйлэдбэриин управлениин хүдэлмэрилэгшэд колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй, мэргэжэлтэдтэй, мүн тэндэхи түрүүшүүлтэй хамта ажахынуудай арга боломжо элирүүлжэ, тэрэниие ашаглаха, продукциин өөрынь үные саашадань хямдаруулха зорилгоор ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Манай управлениин хүдэлмэрилэгшэд колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта гахайн, шубуунай мяха ехээр абадаг болохо оролдолго гаргажа байнхай. Хаа хаанагүй эхэ гахайнууд олошоруулагдана, малай үүлтэр hайжаруулагдана. Энэ хүдэлмэриин аша үрэ 1963 оной түрүүшын кварталда харагдажа эхилхэ байха. Гахай үсхэбэрилгөөр Шергинэй, Ойморой, Баргажанай, Саяанай совхозууд жэшээ харуулна.

Энэ жэлдэ Кабанскын совхоз нугаhанай мяха абалгаар горитой амжалта туйлаа. Тэдэнэр гүрэндөө 4600 центнер hайн шанартай нугаhанай мяха тушаагаа. Шубуудые зүбөөр эдеэлүүлhэнэй, харууhалhанай ашаар лэ иимэ амжалта туйлагдаа бшуу.

Газар тарялангай асуудалааршье управлениин мэргэжэлтэдэй хэhэн юумэ ехэ. Байгша ондо бүхы колхоз, совхозууднай тарилгынгаа талмайе шэнэдхэн хубилгажа, пропашной ургамалнуудай тарилгые эрид үргэдхэhэн байна. Тиигэhэнэй ашаар нёдондонойхиhоо 240 мянган центнерээр ехэ тарян хуряагдажа, хоёр дахин ехэ тарян гүрэндэ тушаагдаа. Манай зонын ажахынууд бүхыдөө 1154 мянган пууд таряа гүрэндөө худалдаhан байха юм.

Теэд, энэмнай ороohо таряа ехээр абаха зорилго шиидхэхэ түрүүшын лэ алхам гээшэ. Саашадаа ороohо таряа ехээр абахын тула 3—4 дахин ехэ горох, бобы суглуулдаг болохо зорилготойбди.

Горох гээшэ үнэхөөрөө аша үрэ ехэтэй ургамал юм. КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй тогтоолой үндэhөөр таригдажа эхилhэн энэ ургамал манай зонын колхоз, совхозуудта түрүүшынгээ жэлдэ баян ургаса үгөөд, тэрээндэ хүнүүд дурлажа эхилээ. Кабанскын совхозой зарим поли дээрэhээ гектарай 25 центнер горох суглуулагдаhан байна.

Ерэхэ жэлэй тарилгада бэлэдхэл эдэ үдэрнүүдтэ хаа хаанагүй үргэнөөр ябуулагдана. Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ партиингаа анхарал ехээр табижа байhанда урмашаhан манай механизаторнууд трактор, машинануудаа түргэнөөр, эрхим шанартайгаар заhабарилха гэжэ оролдоно. Энээнэй хажуугаар үрэhэн сэбэрлэгдэнэ, поли дээрэ наг шабхэ зөөгдэнэ.

Хүдөө ажахын хүтэлбэри шэнэдхэн хубилгаhанай аша үрэ мал ажал дээрэшье харагдана. Хэрбээ урдань үбэлжэлгын үедэ малаа гарзагүйгөөр лэ ондо оруулхые хүсэдэг байбал, мүнөө тэрэнэйнгээ ашаг шамые дээшэлүүлхэ гэжэ оролдоно. Энэ зорилгоор управлениин мэргэжэлтэд үбhэ, тэжээл зүбөөр гаргашалха асуудалда гол анхаралаа хандуулна.

Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй, тэндэхи партийна организацинуудтай хамта управлениин хүдэлмэрилэгшэд жэлэй дүн гаргалгада бэлдэжэ байнхай. Управлениин мэргэжэлтэд колхоз, совхоз бүхэнэй экономикые гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ, ямар продукци абалгада хэды шэнээн гаргаша хэгдэнэб гэжэ тодорхойлхо юм.

Жэлэй дүн гаргахадаа түрүүшүүлэй дүй дүршэл согсолхо, гээгдэлдэ ороhон бригада, отделениин ушар шалтагааниие элирүүлхэ болоно. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд иимэ шэнжэлгэ хэхэдээ, алдуу эндүүгээ ойлгожо абаха, тэрэнээ ерэхэ жэлдэ дабтахагүй гэжэ оролдохо ха юм. Мүн колхоз, совхозуудай үйлэдбэридэ бии байгаа арга боломжо элирүүлэгдэхэ, эрдэм наукын туйлалтануудые ажахыдаа хэрэглэхэ гэжэ тэдэнэр хүсэхэ бшуу.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленум манай партиин түүхэдэ шухала hуури эзэлхэ байна. Энэ Пленумэй шиидхэбэри саашадаа промышленность, хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ, орон доторoo коммунизм байгуулха хэрэгтэ ехээр нүлөөлхэ байhаниинь дамжаггүй.

В. ТИТОВ,
Кабанскын нютагай үйлэдбэриин управлениин начальник.

☆ ☆

ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБhӨӨ ГАДУУР 60 ЦЕНТНЕР hҮ

ХАРГАНАА. ***(Телефоноор абтаба).*** *Кировэй нэрэмжэтэ колхозой малшад гүрэндэ hү худалдаха жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэбэ. Түсэбэй ёhoop гүрэндэ 2600 центнер hүн энэ жэлдэ худалдагдаха байбал, декабриин 1-нэй байдалаар 2660 центнер тушаагдаа.*

hү ехээр hааха социалис мурысөөндэ Пунсук Банзаракцаевагай даадаг гүүртын малшад, hаалишад эрхимлэжэ ябана. Энэ гүүртын түрүү hаалишад: Пунсук Банзаракцаева үнеэн бүриhөө 1784 килограмм, Цырендолгор Содномова — 1883 килограмм hү hаажа, жэлэйнгээ социалис уялга бэелүүлээ.

hаалиин үнеэдтэ сүүдхэдээ 25—30 килограмм силос, 2,5 килограмм үбhэ hаагдаhан литр hүн бүхэндэ 200 грамм гурил бүлеэн уhанда худхагдажа үгтэнэ.

Хүршэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшадай уряае дэмжэжэ, колхозой hаалишад жэлэй дүүрэтэр түсэбhөө гадуур 200 центнер hү гүрэндөө худалдаха зорилго урдаа табинхай.

Д. Мункожапов,
колхозой партбюрогой секретарь.

СЭЛЭНГЭ.

Парти болон правительствын хүтэлбэрилэгшэд Шэнэ Черемушкидохи бүд нэхэлгын фабрикые хараба

Шэнэ Черемушкидо — гэр байрануудай олоор бодхоогдожо байhан райондо Свердловой нэрэмжэтэ Москвагай торгоной комбинадай туршалгын-жэшээтэ бүд нэхэлгын фабрика бии юм.

Декабриин 3-да нүхэд Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, А. И. Микоян, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. С. Хрущев, Л. Н. Ефремов, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, А. П. Рудаков, В. И. Поляков, А. Н. Шелепин гэгшэд энэ шэнэ фабрикые хаража үзэбэ.

КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретарь Н. Е. Егорычев болон Москва городой совнархозой түрүүлэгшэ В. Ф. Жигалин энэ харалганда ябалсаба.

Республика дотор гүрэндэ мал ажалай продукгнуудые худалдалгын ябаса тухай

1962 оной декабриин 1-нэй мэдээн

(Жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд, нютагай үйлэдбэриин управленинүүд	Мяхан	hүн	Үндэгэн
Загарайн	70	71	86
Мухар-Шэбэрэй	66	73	99
Сэлэнгын	79	90	107
Тарбагатайн	62	76	117
Советскэ	86	85	92
Улаан-Үдын управлени (бүхыдөө)	**72**	**79**	**99,2**
Баргажанай	70	90	85
Кабанскын	84	78	107
Ахын	102	103	—
Прибайкалиин	63	77	75
Түнхэнэй	75	99,1	95
Кабанскын управлени (бүхыдөө)	**77**	**87**	**94**
Бэшүүрэй	75	79	91
Зэдын	83	88	100
Захааминай	82	93	127
Хяагтын	78	71	81
Хяагтын управлени (бүхыдөө)	**79**	**81**	**92**
Яруунын	83	83	83
Хориин	76	94	100,4
Хориин управлени (бүхыдөө)	**79**	**88**	**98**
Баунтын	93	113	—
Хойто-Байгалай	111	99	—

Иосип Броз Тито СССР-тэ ерэбэ

ЧОП. (Закарпатска область), декабриин 3. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой уряалаар Югославиин Федеративна Арадай Республикын президент Иосип Броз Тито hамгантаяа мүнөөдэр Советскэ Союз ерэбэ.

Союзна Гүйсэдхэлэй Суглаанай түрүүлэгшэ А. Ранкович, Сербиин Арадай Скупщинын түрүүлэгшэ И. Веселинов, Македониин Арадай Суглаанай түрүүлэгшэ Л. Арсов, Хорватиин Гүйсэдхэлэй Суглаанай түрүүлэгшын орлогшо И. Краячич болон бусад тэрэниие үдэшэжэ ябана. Югославида байдаг СССР-эй элшэн сайд А. М. Пузанов мүн энэл поездоор ерэлсэбэ.

Югославиин президентые, тэрэниие үдэшэжэ ябаhан хүнүүдые Украинада хани халуунаар угтаба. Президентдэ сэрэгэй ёhололтой угтамжа хэбэ. УССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ С. А. Ковпак айлшаар ерэгшэдтэ хандажа, амаршалгын үгэ хэлэбэ. Иосип Броз Тито харюугай үгэ хэлэбэ.

ПАРТИИНА АЖАБАИДАЛ

ЗҮБ МҮРӨӨР

Мэнэ һая болотор «Пограничнэ» совхоз аймагайнгаа эгээл гээгдэнги ажахынуудай нэгэн һэн. Кукуруза, горох, саахарай свёкло гэхэ мэтэ ургамалнууд тоогдодоггүй бэлэй. Тиигэжэ жэлһээ жэлдэ хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилхэ ба худалдаха гүрэнэй түсэбүүдые дүүргэдэггүй байгаа. Жэшээлхэдэ, 1961 ондо тус совхоз 48705 түхэригэй гарзада ороһон юм.

Түүхэтэ XXII съездын ба КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй һүүлээр совхозой партком ба дирекци бүхы ажал ябуулгаяа хубилгажа, ажахыгаа гүнзэгыгөөр шэнжэлдэг, үйлэдбэриин элдэб олон асуудалнуудые хүн зонтоёо зүбшэдэг, тиигэжэ хамтын шиидхэбэри абаад, тэрэнээ бэелүүлхэ тодорхой хэмжээнүүдые абадаг болоһон байна.

Совхозой партком нэн түрүүн коммунистнарай ба мэргэжэлтэдэй харюусалга дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго урдаа табиба. «Коммунист нэрэдээ хүрэнэ гүш?», «Уялгата ажалдаа хэр ханданабши?», «Партийна ба гүрэнэй журам наринаар сахиха» гэхэ мэтэ асуудалнууд совхозой бүхы отделенинүүдтэхи парторганизацинуудай хамтын суглаанууд дээрэ зүбшэгдөө һэн.

Ажабайдалаараашье, ажал хэрэгүүдээрээшье ульгэр жэшээ харуулжа ябаһан коммунистнар олоор хүмүүжүүлэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, КПСС-эй Хяагтын райкомой гэшүүн, совхозой 3-дахи отделениин гахайшан М. Ф. Фасхутдинов үнгэрэгшэ жэлдэ харууһалжа байһан гахай бүхэнэйнгөө шэгнүүр сүүдхын дунда зэргээр 550 граммаар нэмээгээ һэн. Мүнөө нүхэр Фасхутдинов 645 толгой гахайнуудые (тэрэ тоодоиь 50 эхэ гахайнууд) харууһална. Ябажа байгаа оной 9 һара соо тэрэ 677 поршоонхо абажа, тэдэнээ гарзагүйгөөр, эрхим һайнаар тэнжээжэ байна.

КПСС-эй гэшүүн мэдээжэ кукурузашан нүхэр Нуртдинов жэлһээ жэлдэ кукурузын эрхим ургаса хуряадаг. Тэрэ Цыбиков Лоскутников хоёрые өөрынгөө дүршэлдэ һургаа.

Отделенинүүдээр үнгэрэгдэһэн суглаанууд дээрэ партийна ба гүрэнэй журам эбдэжэ, хэрэггүй аяг аашэ гаргадаг нүхэд эрид шанга шүүмжэлэлдэ хүртэдэг. Муугаар харууһалжа, олон хонидые үхүүлһэн хонишон Посохов, нюур хаража, гарзалагдаһан хурьгадаа нюудаг байһан 1-дэхи отделениин хонишодой бригадир нүхэр Баннов гэгшэд шүүмжэлэгдэжэ, һүүлынхинь тушаалта ажалһаа сүлөөлэгдэһэн байха юм. Тиихэдэ партийна суглаанууд дээрэ мал ажалда хүдэлдэг коммунистнарай тоосоон шагнагдадаг болонхой.

Һүүлэй үедэ совхозой партком үйлэдбэридэ түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ тусгаар анхарал хандуулна. Энэ асуудал хадаа гол түлэб мэргэжэлтэдһээ дулдыдаха һэн тулаиь, партком тэдэнэй харюусалга, үүргэ дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые абаа. Ехэхэн бэлэдхэлэй ба эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулһанай һүүлдэ, совхозой бүхы бригаданууд (гахайшадһаа бэшэн) ажалай тоосоондо ороо бэлэй.

Партийна комитет дирекцитэй хамта саг үргэлжэ ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэл бүгэдын шадабари болгохын түлөө оролдоно. Жэшээлхэдэ, парткомой заседани дээрэ һаалишан Н. В. Потановагай ажалай дүршэл тухай хөөрэлдөөн болоо һэн. Энэ нүхэр жэлһээ жэлдэ ажалай эрхим дүнгүүдые туйлана. Үнгэрһэн арба һарын туршада тэрэ үнеэн бүриһөө 2406 литр һү һаагаа. Тэрэнэй дүй дүршэл тухай түсэхай брошюра хэблэгдээ һэн.

Нүхэр Цоктоевой хонишодой бригада продукциингаа өөрын үнэ сэн хайшан гэжэ хямдаруулааб гэһэн асуудал парткомой нүүдэл заседани дээрэ харагдаа. Тэрээндэ бүхы бригадирнууд уригдаһан байха юм.

> **Ажахын жэлэй дүнгүүд ямар бэ?**

Ябажа байгаа жэлдэ 4 экономическа конференцинүүд үнгэрэгдөө. Тэндэ иимэ элидхэлнүүд шагнагдаа: «Красноярска хизаарай гахайшадай дүршэл», «Пропашной системэ—баян ургасын үндэһэн», «Газарайнгаа ге[illegible] бүхэнине ашэ үрэтэйгөөр ашаглая» гэхэ мэтэ. Тус конференцинүүдтэ абтаһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, кукурузын талмай 1000 гектараар, саахарай свёкло 3 дахин үргэдхэгдэһэн байна.

Гүрэнэй түсэб дүүргэхэ, продукциин өөрын үнэ сэн хямдаруулха хэрэгтэ гахай үсхэбэрилгэ тон ехэ удха шанартай. Тиимэһээ нүхэр Фасхутдиновай фермэ дээрэ «Ажалай бүтээсэ 1 процентээр дээшэлүүлхэдээ хэды шэнээн олзо олонобибди» гэһэн асуудалаар конференци үнгэргэгдэһэн юм.

Эндэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Механизаторай, һаалишанай үдэр ходо үнгэргэгдэдэг. Тэндэ социалис мүрысөөнэй дүн тунхаглагдажа, эрхимлэһэн нүхэдтэ шан барюулагдадаг. Үнгэрһэн 10 һарын туршада 106 хүдэлмэришэд коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Шадамар бэрхэ эмхидхэлшэдые, үйлэдбэри ударидажа шадаха зониие ажахынгаа гээгдэнги участогуудта эльгээхэ шухала байна. Жэшээлхэдэ, совхозой эгээл томо 1-дэхи отделениин хүтэлбэрилэгшөөр дэбжүүлэгдэһэн коммунист В. А. Ким һайнаар хүдэлжэ, хүн зондоо хүндэтэй болонхой. Урдань совхозой рабкоопой түрүүлэгшөөр хүдэлжэ байһан коммунист нүхэр Лазарев гахайн фермэ даажа абаад, тэндэхи хүдэлмэришэдэйнгөө ажал һайнаар эмхидхэжэ шадаа. Тэрэшэлэн партиин гэшүүд Матвиенко, Доржиев, Гармаев, Цырендоржиев гэгшэд ажалай тоосоондо ороһон хонишодой бригаданuудые даагшадаар томилогдонхой. Мүнөө мал ажал дээрэ совхозой бүхы коммунистнарай хахадынь ажаллана.

Дээрэ дурсагдаһан хэмжээ ябуулгануудай ашаар тус ажахыда үдэр, хоногой үнгэрхэ бүри шэнэ шэнэ ажалай залууршад олошорно. Жэшээлхэдэ, гахайшан нүхэр Васильева энэ жэлдэ 1000 гахай эрхим һайнаар шахажа гүрэндэ тушаагаа. Совхоз жэлэй дүүрэхэ дээрэ 2500 гахайтай байха түсэбтэй һаа, мүнөө тэдэнэй толгойе 4000-да хүргэбэ.

Свёклошон нүхэр Клочихина га бүриһөө 200 центнер ургаса хуряагаа. Коммунист нүхэр Гармаевай отарын хонин бүриһөө 3,7 килограмм нооһон хайшалагдаа.

Совхоз һарынгаа һү, мяха худалдаха түсэб тус тустань 102, 113 процентээр дүүргээ. Хэрбээ 20 мянган центнер таряа гүрэнэй амбаарта хадагалха даабаритай һаа, 30 мянгые тушаагаа. Иимэ ехэ таряа урдань Хяагтын аймаг бүхыдөө тушаадаггүй бэлэй.

Продукциин өөрын үнэ сэн хямдаруулха талаар совхоз нилээд амжалта туйлаа. Жэшээлхэдэ, 1 центнер үхэрэй мяха, хонинои мяха, ооһо, һү үйлэдбэрилгын өөрынь үнэ сэн тус бүридөө 11 түхэриг 48 мүнгөөр, 1 түхэриг 82 мүнгөөр, 44 мүнгөөр ба 43 мүнгөөр хямдараа. Хэрбээ урда жэлнүүдтэ тус ажахы гүрэнэй мүнгэ аргагүй ехээр гарзалдаг һаа, энэ жэлэй 9 һарын хугасаада 21 мянган түхэригэй олзо оруулба.

Гэхэтэй хамта совхозой парторганизациин ажал хүдэлмэридэ бага бэшэ дутуу дунданууд үзэгдэнэ. Үйлэдбэридэ байгаа бүхы арга боломжонууд гүйсэд ашаглагданагүй. Малай ашаг шэмэ бүри дээшэлүүлхэ талаар партком өөдтэй тэмсэл эрхилээгүй байһаар. Юуб гэхэдэ, һаяын үедэ һүнэй һаам эгэ доошолбо. Тиихэдэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ мүн лэ дутагдалнууд бии. Хэды тиимэшье һаань, совхозой партком зүб мүрөөр үйлэдбэрэе хүтэлбэрилхэ харгыда оронхой гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон «Пограничнэ» совхозой коммунистнар, бүхы хүдэлмэришэд ябажа байгаа оной түсэб, уялгануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээд, ерэхэ жэлдэ үшөө ехэ амжалта туйлахаар бэлэн.

В. ЦАРОВ,
КПСС-эй обкомой инструктор.

ОЛОНДО МАГТААЛТАИ БАСАГАН

Республикын коммунис ажалай эгээл түрүүшын предприяти болохо Улаан-Үдын сэмбын фабрикын түрүүшүүлые дурдабал, залуухан басаган Нина Крысун тухай хэлэнгүй гарахын аргагүй.

Тэрэ 1960 оной сентябрь һараһаа эхилжэ фабрикын сэмбэ будадаг цехтэ юрын хүдэлмэришэнөөр ажаллана. Мастерай гү, али цехэй начальнигай үгэһэн даалгабариие Нина ехэ ханамжатайгаар ойлгожо, саг болзортонь дүүргэдэг. Сэмбэ будаха эгээл харюусалгатай хэрэг Ниндэ даалгагданхай юм. Энэ хүдэлмэриингөө орёо бэрхэ, оншо «нюуснень» шудалжа шадаа. Нёдондо жэлэй май һараһаа эхилжэ тэрэнэй дүүргэһэн ажал ходо «эрхим» гэһэн сэгнэлтэдэ хүртэдэг болонхой.

— Нэхэгдэһэн сэмбые хэрэгтэй үнгөөрнь будахаһаа урид бэлэдхэлэй нилээд хүдэлмэри хэгдэнэ, харюусалгатай, нягта нарин хэдэ хэдэн операци бэелүүлэгдэдэг. Хүдэлмэринь энэ участогта абаһаар ямаршье хүниие томилжо болохогүй юм. Тиимэ дээрэһээ Нина Крысун сэмбэ нэхэдэг үйлэдбэриин эгээл харюусалгатай нэгэ участогта ажаллахатайгаа сасуу, эрхим амжалта туйлана,—гээд залуу мэргэжэлтые фабрикын главна инженер, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Мария Федосеевна Завгородняя магтана.

Хорёод наһатай Нинын ажаллажа байхые харахадаа, урма баяр зүрхэндэ түрэжэ, иимэ шадамар бэрхэ хүнүүдэй хүдэлмэрилһэн газарта амжалта туйлагдангүй яахаб гэжэ һанахаар. Хёрхоор шэртэхэдэ тэрэнэй гарайнь ульгам, хүнгэн хурганuудай үзүүрхэнээр ажалынь минил өөрөө бүтэжэ байһандал үзэгдэнэ. Залуу басаганай уран гараар хэдэн олон зуугаад метр сэмбэ будалганда бэлэдхэгдээ. Сэмбэдэ няагдаһан утаһа нооһонһоо, мүн ондоошье, зүйлнүүдһээ һайнаар сэбэрлэгдээ һаа, сэмбэ нэгэ жэгдээр, һайхан үнгэтэйгөөр будагдаха байна. Энэ харюусалгатай ажалаа Нина һайнаар мэдэрэнхэй.

— Нина, намда хэлэжэ ойлгуулыш, харуулжа, заажа туһалалсыш,—гэһэн гуйлтатайгаар сугтаа хүдэлдэг залуу басагад хандадаг. Тэрэ шудалһан мэргэжэлдээ залуушуулые ехэ анхаралтайгаар һургадаг, хэрэгтэй туһаламжа, харюу үгэдэг.

Ажалай хүсөөр жаргалай ерэдэгые ажалша арад зоной хэлсэдэгыиь мэдээжэ. «Ажал хэжэ арюун һайханаар ябаарай»,—гэхэ мэтээр эжы абанар ухибүүдтээ захидаг. Тиимэ дээрэһээ Нина Крысун инаг эхынгээ юрөөлые ходоллоо һанан ябажа, үнэн сэхээр оролдожо ажаллаһанай ашаар нарин сэмбын фабрикын коллективэй дунда хүндэтэй болонхой. Тушаалта ажалдаа эрхим амжалта туйлажа, ниитын, илангаяа залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанайнь түлөө тэрээндэ байгша оной май һарада коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Нина энэ үндэр нэрэ зэргэеэ дээрэ үргэн ябана. Тэрэ нёдондо жэл халаанайнгаа даалгабариие 118—120 процент дүүргэдэг байбал, байгша ондо үшөө ехээр, 135—138 процент эрхим шанартайгаар бэелүүлнэ.

Аяар холын Украинын элдин хонгор дайдаһаа ерэһэн Нина Крысун ажалша, һүбэлгэн бэрхэ, шударгы комсомол басагадай нэгэниинь. Тэрэ сүлөөтэй сагтаа элдэбын газетэ, журнал, номуудые уншажа, эрдэмээ дээшэлүүлнэ. Түрэл нютагайнгаа ажабайдалаар һонирхожо, «Радяньска Украина» гэһэн газетэ, мүн украин хэлэн дээрэ гарадаг журналнуудые уншана. Тэрэнэй эрдэмэй дээшэлүүлхэ тушаа гаргаһан анхарал оролдолгонь мини талаар ошоногүй. Нина энэ жэлдэ үдэшын дунда һургуули дүүргээд, ерэхэ 1963 ондо Москвагай текстильнэ институдта заочноор орожо һурахаар бэлэдхэжэ байна.

Олон зуугаад хүдэлмэришэдтэй коллективэй юрын нэгэн гэшүүн, коммунис ажалай ударник, комсомолка Нина Крысун гэгшын алдарта ажалаараа улам суурхахань найдамтай.

Д. Шагдуров.

Комсомолой ударна барилга дээрэ

Узбегэй ССР. Новоинска ГРЭС-эй нэгэдэхи ээлжээнэй барилга ашаглалгада оруулагдаха дүтэлөөд байна. Бүхы агрегадуудайнь ашаглалгада оруулагдахада, энэ электростанциин хүсэниинь 600.000 киловатт болохо юм. Новоинска ГРЭС-эй гаргаһан зайн гал Узбегэй энергетическэ сахаригта нэмэри болон орожо, Амубухарска болон Амукаракульска каналнуудай насосно станцинуудые хүдэлгэжэ эхилхэ, Самаркандын, Бухарска областьнуудай промышленна предприятинуудай энергетическэ хүсэ шадалые нэмээхэ юм. Зураг дээрэ: Новоинска ГРЭС-эй нэгэдэхи ээлжээнэйнь управлениин пультые тааруулан табижа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур.

1962 оной декабриин 5.

Ахын аймагай ажалшад түрэ[...]тиингаа ЦК-гай ноябриин Пле[...] материалнуудые ехэ анхаралт[...] шудалжа байна. Үдхэн һүтэй һ[...] үнеэдые олоор үсхэбэрилхэ [...] Пленумэй тон зүбөөр зааһан [...] Ахын малшадые ехэтэ урмашу[...] байнхай. Тиигэжэ аймагай [...] бүхэндэ һарлагуудһаа элбэг һү[...]ха гэһэн тэмсэл үргэнөөр дэлг[...]хэй.

Илангаяа Нировэй нэрэмжэт[...]хозой малшад ехэ зорилгонууд[...]раална. Жэшээлхэдэ, эндэхи һ[...]шад Света Хулуева, Роза Гар[...] болон бусад һарлаг үнеэн бүр[...] энэ жэлдэ 500—600 литр һү[...]жа, гүрэндөө тушааха гэһэн [...] готойгоор хүдэлнэ. ЗУРАГ Д[...] үнгэрһэн 10 һарын туршада һ[...] үнеэн бүхэнһөө 500 литрһээ [...] һү һааһан Света Хулуева, Роза [...]маева гэгшэд сүлөө сагтаа Пле[...] материалтай танилсажа байна.

Д. Дугар[...]
фототе[...]

ХОЁР ХУБИ ЗАЯАН

☆ ☆

(Замда болоһон ушар)

☆ ☆ ☆

Сентябрь һарын һүүл багаар нютагаа ошожо ерэхэ һанаатай городой заха гаража, харгын машина хүлеэбэб. Ашаа тээнхэй элдэб маркын машинанууд хажуугаарам үнгэржэл, үнгэржэл байба. Тиин нилээдгүй үнихэн болоһоной һүүлдэ «ЗИЛ-150» машина харагдажа, би гараа үргэбэб.

— Нүхэр, хайшаа зорибош?—гээд жолоошон кабинаяа нээгээд намда хандаба.

— Мухар-Шэбэр, һуулгыт,—гэбэб.

— Зай, һуугыш даа.

Наһажаал болоһон жолоошон һууряа заһажа һуугаад, машинамнай урагшаа дабшаба. Хараха янзада табяад наһа хүрэжэ ябаһан хүн хэбэртэй. Хамар дороо гүбэнэн аргаахан дуу дуулана. Ингэжэ нилээдгүй удаан абяагүй ябаһанай һүүлдэ жолоошомни «һургуулида һурана гүш, али ажаллана гүш,» гэжэ намһаа асууба.

— Багшанарай институдта һуранаб,— гэжэ харюусабаб.

— Үхи хүбүүдээр үшөө олон гүт?

— Үгы даа. Хүбүүн басаган лэ хоёртойб. Мүнөө үбгэн аба болонхойб. Һаяхан хүбүүмни хүбүүтэй болооб гэжэ бэшээ һэн. Харин хүгшэн бидэ хоёр бэриеэ үшөөл хараагүй байнабди. Казахстанда бэе бэеэ ололсоо юм. Зай, нүхэр тамхяа татая.

Шударуул аһаажа, тамхиень носоолгоходоо жолоошоной зүүн хасар дээрэ томохон шархын һуури харажархибаб.

— Дайнай шарха гү?—гэжэ асуубаб.

—Бэшэ юун байхаб даа. Бишни үнгэрһэн дайнай дүрбэн жэл соо машинын кабинаһаа гараагүй хүм. Фронт дээрэ жолоошоноор ябаха гээшэ хүнгэн бэшэ ааб даа. Нэгэтэ Одер мүрэнэй эрьедэ манай автоколоннные немецкэ самолёдууд агаарһаа добтолжо ехээр бомбодобо. Нэгэ бомбо минии машинаһаа тээ холохон тэһэржэ, тэрэнэй осколкодо шархатаа бэлэйб...

Жолоошон хөөрөөгөө дүүргэжэ, ойр зуура дуугай ябанабди. Машинын мөөринүүд доогуур елэгэр хара асфальт харгы шаршаганан урдана. Моторой абяан нэгэ жэгдэ дүнгинэнэ. Удаашьегүй аажам урадхалтай Сэлэнгэ мүрэнэй зүүгээр зурыһан мантан томо шулуутай хадын хажуугаархи уитан ялхи талхи харгы захалба.

— Эндэ нэгэ һаалта харгы бии,—гээд жолоошон гэмэрнэ.

Нээрээшье хоёр машинын заримдаа һэлгэлдэхын аргагүй газартай харгы. Жолоошоной гэмэрхэ зүб даа,

Омолевкын дабаа лабажа, Тарбагатай хүрэжэ ерэбэбди. Тосхоной захада нэгэ хүн гараа үргэсэгөөгөөд харгы дээрэ гарашоод байба.

Үни заяанда хаягдаха болоһон, хүбэнгынь хэдэн олон газараар газаашаа бултайшаһан хүүртигтэй хүн кабинада орохо зуураа, «ямар һайнаар дайралдабат, яаралтай ябанаб» гэжэ дуугарна. Архиин үнэр аманһаань ехээр хангалтана.

— Хадам эжынгээ халуун талханда яараа... гүш?—гэжэ жолоошон шоглон асууба

— Үгы даа. Нэгэ нүхэртэ бани барижа байһан аад, эндэ архи уужа хэды хоношооб.

Гэр бүлэ гэжэ байха гү?

— Биил юм һэн...

— Тиигээд яашооб?

Үнөөхи хүн харюугай орондо манһаа тамхи эрибэ. Папирос носоожо, хэдэн удаа хомхойгоор утааень залгиһанай һүүлдэ бидэ хоёр тээшэ ээлжээгээр хараад:

— Бүлэшье, ажалшье бии бэлэй, харин мүнөө гансаараа болонхойб,—гээд баһал дуугай болошобо. Нэгэ ушар энэ хүнтэй тохёолдожо, замаа алдаад ябаһан хүн ха гэжэ досоогоо бодоноб. Тиигээд лэ энээн тухайнь мэдэхэ һанаатай «юун болооб» гэжэ асуужархибаб.

— Юуншье болоо гэхэ юм даа. Мэдээжэ архиин хойшолонгууд ааб даа. Колхозой барилгын бригадада яһала олзотой хүдэлжэ байтараа, хажуугаарнь энэ тэрээндэ дархалжа олоһоноо архи болгожо нүхэдөөрөө уугша һэм. Һамгамни хоридог байгаа. Теэд тархидаш зуун грамм оробол дүүрээ ха юм. Гэртээ энээн дээрэһээ шууяа хэрүүл татахаш. Тиигээд лэ нэгэтэ һамгамни хоёр үхибүүдээ абаад, эхэ эсэгэдээ ябашоо. Ехэ хүбүүмни энэ жэл һургуулидаа ябажа эхилээ. Һая бүлэдөө ошооб. Һамгамни шагнахашье дурагүй...

Өөртэйгөө болоһон ушар тухай таняагүйшье хүндэ хөөрэхэдөө хүнэй сэдьхэлдэнь нэгэ бага хүнгэн шэнги болодог. Иимэһээ жолоошон бидэ хоёр хөөрөөень таһалангүй шагнабабди.

—Энээндэ өөрөөл зэмэтэйш, —гэжэ жолоошон сэхэ рүүнь хэлэжэрхибэ.

— Би хүниие зэмэлнэгүйб...

Хөөрэлдэһөөр ябатарнай «Знамя Ленина» колхозой түб —Хүшуун Узуур нютаг харагдажа, нүхэрнай бууха болобо. Энгэрэйнгээ халааһанһаа нэгэ түхэриг гаргажа жолоошондо һарбайхадань: «Боли, хэрэггүй. Нүхэр, ши.. байдал тухайдаа һайса бодожо үзэ» гээд гарынь шангаар адхаба.

Талын ганса гадаһандал үнөөхи хүмнай харгын бэлшэр дээрэ зогсожо хойноһоомнай хараһаар гээгдээ һэн.

Тэрэ үдэр замда би иимэл нэгэ ушартай дайралдаа бэлэйб. Тэрэ хоёр хүнэй нэрэ обогыньшье һуража абаагүйб. Энэ шухала бэшэ байгаа.

Наһан соогоо үнэн сэхээр ажал хэжэ, үхи хүбүүдээ ажабайдалай харгыда гаргаһан жолоошон, архи намнажа колхозһоо гараһан, гэр бүлэеэ эбдэһэн «дархан» хоёрой хуби заяан иимэл даа.

Л. Гомбоев.

3 центнер тата[...] мал тушааха[...]

Кабанскын совхозой [...] совско отделениин м[...] КПСС-эй ЦК-гай ноя[...] Пленумэй шиидхэбэрин[...] танилсан, ерэхэ жэлдэ го[...] амжалта туйлахаар зор[...]но. Энэ отделениин хү[...]ришэд байгша ондо гү[...] 2360 центнер мяха худа[...] түсэбтэй аад, бүри [...] һарын эхеэр 2591 центн[...] далдаһан байна. Тиигэж[...]лэйнгээ түсэб холо ү[...] дүүргээд, ерэхэ жэлэй [...]шын кварталда амжал[...]дые туйлахаар бэлэ[...] байнхай.

Мүнөө энэ отделенидэ [...] мал шахаха 3 гүүртэ [...] хэгдэнхэй. Тэдэ гүүртэнүү[...] хамта 337 толгой мал [...]дана. Январь һарын һ[...]гаар тэдэнь тус тустаа 3 [...]нертэй боложо, гүрэндэ [...] шаагдаха юм. Тус от[...] ерэхэ жэлэй 1-дэхи кв[...]да 1020 центнер мяха [...]дөө худалдахаар хар[...]хай.

—Үбэлэй үедэ хару[...] байгаа малайнгаа тус [...]шэгнүүрые сүүдхын 800 [...]һаа бага бэшээр нэмэ[...] гэһэн уялгануудые [...]ниин бэрхэ малшад А.[...]ханов, А. А. Корытов, [...] Бурлаков, В. Г. Берез[...]лон бусад абанхай [...] һайнаар эдеэлүүлэн, бо[...] бүхэндэ сүүдхын 4—[...] грамм һолоомо, үбһэ, [...]лограмм силос, 2 кил[...] таряа талханай зүйл [...] Абаһан социалис уялга[...]нэй амжалтатайгаар [...]хэнь лабтай.

Б. Со[...]

Үнэмшэлгэг[...] трактористну[...] байхаяа боли[...]

Бэшүүрэй Охин-Б[...] совхозой 3-дахи отд[...] механизаторнуудай бүг[...]тын һуралсал эмхи[...] эхилбэ, энээндэ отделе[...]дэлмэришэд олоороо [...]лэнхэй. Юуб гэхэд[...] жэлэй таряа хур[...] ушарһан бэрхэшээ[...] хараада абаһан байна[...] Хуряалгын үедэ энд[...]ханизаторнууд аймаг[...] түрүү һуури эзэлжэ [...]шье һаа, тракторис[...] дуталдаһан дээрэһээ [...] ехээр һаатуулдаг бай[...]

Механизаторай [...] һайса шудалха арг[...]хай үнэмшэлгэтэй [...]дэй ерэхэ жэлһээ [...]на, техникэ жо[...] болохо аргын олдоһон[...] дэхин бүгэдэ ниитын һ[...]да эдэбхитэйгээр ха[...] бшуу. Түрүүшын [...] эхилхэтэй хамта 28 хү[...]сажа оробо. Тэдэнэй [...]лые отделениин эр[...] Д. Ц-Д. Цыремпилов [...]рилнэ.

Ц. Му[...]

Ээлжээтэ хэ[...] болобо

Петропавловкадахи [...] соёлой байшангай [...] соёл культурын униве[...] ээлжээтэ хэшээл һа[...]лобо. Элүүрые сахих[...]тедэй хэшээл болож[...]гай больницын врачу[...] Хасанова, М. С. П[...] гэгшэд лекци унша[...]лээрнь медицинын те[...]ножурнал харуулагда[...] факультедэй хэшээл[...]ран хүн байба.

Ц. Ханда[...]

Хамтаараа хам орохо хэрэг энэл даа!

Нүхэр И. Щапов, Д. Базаржапова, Линхобоина, А. Миронова гэгшэд оггтолон хойшолуулашагүй шухала хэрэг — «үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ булта эдэбхитэйгээр хабаадалсая» гэһэн һайшаалтай үүсхэл гаргаа. Энэ хандалга—бэшэг тухай һанамжаяа хэлэхэ хүсэлтэйб.

Мүнөө үхибүүдые хүмүүжүүлгэ тон шухала зорилгонуудай нэгэн болоно. Бидэнэр агууехэ Октябриин революциин ашаар, Ленинэй партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр коммунис общество бодотоор байгуулжа эхилэнхэйбди.

Иимэ гайхамшагта үе сагта һургуулида һураха дурагүй, архи тамхи намнадаг, ама задагай, дураараа аашалжа һурашаһан, наһатай хүнүүдые хүндэлжэ шададаггүй үхибүүд, залуушуул городтошье, хүдөө нютагуудташье дайралдадаг.

Дээрэ дурсагдаһан эдэбхитэ нүхэдэй хандалга—бэшэгые уншаад байхада, зарим үхибүүдэй, залуушуулай олоной нюдэн дээрэ гаргадаг элдэб хулигаан аашануудай шалтагаан тодорно. Юуб гэхэдэ, олохон хүнүүд энэ тон шухала удхатай хэрэгтэ—үхибүүдые түрэхэһөөнь хойшо зүбөөр, айхабтар анхаралтайгаар бүгэдэ ниитээрээ саг үргэлжэ хүмүүжүүлхэ тухай хайша хэрэгээр хандана. Һургуулида ороогүй, һургуулиин үхибүүдэй зарим эхэ, эсэгэнэр харюусалгатай ажалдаа бүхы һаналаа табяад лэ, үхибүүнэйнгээ хүмүүжэл тухай мартажархина. Ажалаа дүүргэжэ, үхибүүдтэйгээ иимэ түрэлхид уулз хадаа хүбхай эрхэлүүлээд лэ, эбэртэлжэ унтаад лэ гаража ябашадаг заншалтай. Зүгөөр үхибүүдэйнгээ хэнтэй, хаана, ямараар наададаг, ямар ном уншадаг, ямар бодолтой, хүсэлтэй болоһыень эдэнэр һонирходоггүй.

Зарим ушарта олониитэ зоншье, дүтэ тойрон байһан хүршэнэршье аха захагүй болоһон үхибүүдые саг соонь заһаруулжа абаха, зүбөөр хүмүүжүүлхэ гэжэ оролдодоггүй.

Промышленна предприятиин, колхоз, совхозой олонхи хүтэлбэрилэгшэд үхибүүдые саг үргэлжэ хүмүүжүүлхэ тухай хайша хэрэгээр хандадаг. Үхибүүдэй сүлөөтэй сагтаа наадаха, сэнгэхэ газар олоор түхеэрдэггүй. Ерээдүйнгөө халаае—коммунис үедэ ажаһууха золтой үхибүүдые бүгэдэ ниитээрээ зүбөөр хүмүүжүүлхэ гээшэ коммунизм байгуулгын гурбан гол шухала асуудалнуудай нэгэн гээд ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэдтэ онсолон ойлгуулхаар болоо. Колхоз, совхоз, предприяти, һургуули бүхэндэ энэ хандалга—бэшэгыень заабол зүбшэн хэлсэжэ, үхибүүдые олониитээрээ хүмүүжүүлхэ тухай тодорхой хэмжээнүүдые дары хараалмаар гэжэ һанагдана.

Үхибүүдые, залуушуулые олониитээрээ хүмүүжүүлхэ шухалын шухала хэрэгтэ олониитэ зон, һургуули, түрэлхид хоорондоо нягта холбоотойгоор хамта хам орохо ушартай. Тиигээд лэ байбал, үхибүүдые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ нангин зоригомнай амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ бшуу.

Түрэлхидэй, эхэнэрнүүдэй соведэй эгээ шухала зорилгонь үхибүүдые хүмүүжүүлгэ болоно. Зүгөөр иимэ соведүүдтэ хабаададаг зарим хүнүүд уялгаяа биратайгаар дүүргэдэггүй, үхибүүдые дунда, дээдэ һургуулинуудай һурагшадые зүбөөр хүмүүжүүлхэ тухай балай анхарадаггүй. Тиимэһээ эхэнэрнүүдэй, түрэлхидэй совет бүхэндэ эдэ нүхэдэй бэшэгые зүбшэн хэлсээд, үхибүүдые бүгэдэ ниитээрээ хүмүүжүүлхэ талаар бодото хэмжээнүүдые дары түргэн абахаар гэжэ һанагдана.

Г. Цыденова,
хүдөө ажахын институдай дэргэдэхи эхэнэрнүүдэй соведэй гэшүүн.

Гүрэн гээшэ бидэ өөһэдөөбди

...Хүдэлмэришэн бүхэн, таряашан хэн, интеллигент бүхэн гүрэн гээ-бидэ өөһэдөөбди, тэрэнэй полити-—энэ манай политика, тэрэниие жөөхэ, бэхижүүлхэ, тэрэниие али- хорото добтолгоһоо хамгаалха илго хадаа манай бултанай зо-лго мүн гэжэ хэлэхэ эрхэтэйбди

Н. С. ХРУЩЕВ.

ИГЭЛ НАЙДАБАРИИЕНЬ БЭЕЛҮҮЛХЭБ

лэй март һарада СССР-эй Соведые һунгалган болохо-е, юрын хүдэлмэришэн эхэ-ктябрьска һунгуулиин окру-шад гүрэнэй эгээл дээдэ за-утат болгон һунгажа. намда ехэ этигэл найдабари үзүүл-ад. Эгээлэйл эрхэтэй эхэнэр Эхэ оронойнгоо Верховно депутат болгогдон һунгагдаха мда тон ехэ хүндэтэй аал, татайшье хэрэг мүн болоно. далайсатайгаар коммунизм байһан түүхэтэ үе сагта рэнэйнгөө үндэһэн хуули бо-нституциин үдэрые манай жалшад угаа ехэ политиче-ажалай дэбжэлтын оршон тэмдэглэжэ байна. Миниилажа байдаг коммунис ажа-хүндэтэй нарин сэмбын ажалшад асари ехэ түсэб лүүлгэдэ өөһэдынгөө хуби-алсажа, һайн һайн амжал-хододоо туйлажа байдаг

һая Москвада үнгэрһэн ЦК-гай Пленум дээрэ хэл-үнөө үе сагай гол шухала анадые ехээр һонирхуу-Р-эй экономикые хүгжөөхэ, ахые партийна талаар хү-хэрэгые саашадань үндэ-йлгаха тухай асуудалай дха шанартай байһые бидэ мэдэрнэбди. Ажахын бай-хүтэлбэриие нарижуулха, ахые түсэблэхэ хэрэг һай-нэгэ янзын техническэ по-уулха гэһэн партиин таби-гонууд маанадые үшөө ехэ эригжуулнa.

үхэтэ үе сагта Совет Кон-батадхагдаһан социалис засаг түрэ—Соведүүдэй-бэрилхы, эмхидхэхы үүргэ лнэ, тэдэнэй олониитын ар улам ехээр үргэдэнэ энтэй хамта тэндэ һунгаг-үүд — арадай «зарсанар» лгаяа эрид һайжаруулха, нягта холбоо байгуулха, а Коммунис партиин, Со-вительствын хараалһан зо-е бэелүүлхэ хэрэгтэ бури-үлхэ уялгатай болоно.

ла һунгагшадайнгаа эти-бариие һайнаар харюулха одоо сэдьхэжэ, оролдожо эб. Өөрынгөө хүдэлжэ сэмбын фабрикын кол-ивүүдтэй, мяха-консервын ажалшадтай, Тарбагатайн фабрикынхидтай үнгэр-соо өөрөө ажалайнгаа, йнгаа талаар хэршье сү-и байбашье, аргаа олоод , хөөрэлдөө үнгэргэһэн нгагшадни орон доторхи, ыншье байдалаар һонир-асуудалнуудые һурадаг мэдээжэ.

нгагшад бэшэг, мэдүүл-нюураараа али болохо намда ходо хандажа бай-даг. Тэдэнэй эрилтые хангажа, тэдэнтэй хөөрэлдэжэ байхын тула недели бүхэндэ энэ хэрэгтэ нэгэ үдэр зорюулдагбди.

Һунгуулиин округойм хүн зон гол түлэб гэр байрын, мүн ажаһуудалай асуудалаар намда хандадаг юм. Энэншье бүтэдэндэ ойлгосотой хэрэг. Хотын ажалшад, илангаяа Үдын урда бэеын предприятинууд дээрэ ажаллагшад, гүйсэд дүүрэн байраар һанаһан соогоо хангагдаагүй байдаг. Энэ талаар мяха-консервын комбинадайхид ядалдана. Ушарынь хадаа эндэхи захиргаан байрын гэр барилгада һомологдоһон мүнгэ зөөри дүүрэн хэрэглэжэ шаданагүй. Иигэжэ шухала асуудал хойшоо татагдана.

Партиин ЦК-гай ноябриин Пленум барилга эрхилхэ хэрэгтэ анхаралаа онсо хандуулаа. Барилга дээрэ хэгдэхэ хубилалта саашадаа һайн үрэ дүн харуулха байһандань тон ехээр этигэмээр. Тэрээнһээ уламжалан гэр байрашье олоор баригдадаг болохонь дамжаггүй.

Ажал гээшэ — нэрэ хүндын, шэн габьяагай, алдар солын хэрэг. Ажалша хүн хадаа коммунис общество байгуулжа байһан гүрэнэй тон магтаалтай, хүндэтэй гэшүүниинь. Тиимэл һэн туладань зонойнгоо намда үршөөһэн тэрэ ехэ этигэл найдабариинь тэдэнтэеэ нэгэн хамта эрхимээр бэелүүлхын хойноһоо хүсэ шадалаа, ухаан бодолоо гамнахагүйб, этигэл найдабарииень бэелүүлхэб.

М. АФАНАСЬЕВА,
СССР-эй Верховно Соведэй депутат,
Улаан-Үдын нарин сэмбын
фабрикын сэмбэ нэхэгшэ.

...аримтанууд

...лэ долоон жэлэй 4 ...шара городууд болон ...эдэй һууринуудта ...а 325 миллион дүр-...р талмайтай 9 мил-... квартира ашаглалгада ...адна хүдөө нютагууд-...2 миллион 400 мян-...ригдаба. 50 миллион ...удэй байра байдал, ...нь һайжаруулагдаа. ...н жэлэй туршада гу-...н кооперативна зд ба-...ично зрьесын хэм-...роцентээр ургаба. Ха-... жэлэй түсэбэй ёһоор ...тээр дээшэлүүлхэ гэ-...шэглэл баталагдаһан

...алхамта долоон жэ-...н хугасаа соо даал-...гадуур 1,3 миллиард ...р бүд, 189 миллион ...тажна хубсаһан, 88 ...ан гутал, 617 мян-...р, 500 миллион ту-...нь гаргагдаа.' ...түлэхэдөө үгтэдэг ...гашанууд 1955 он-...рд түхэриг байгаа ... 1961 ондо тэрэнэй ...миллиард 600 мил-...г болотороо дээшэ-

СССР-эй КОНСТИТУЦИ

Георгий ДАШАБЫЛОВ

НАРАН

Наран, наран, наран,
Намайе шагналши!
Замбиин сээжэ дээгүүр
гансааран мухарижа.
Залаа элшэтэ
наран-эрдэни гэгдээш.
Шинии нэрээр
Минии бүмбэрсэг Газар
Нарата дэлхэй гээд,
дэмы бэшэ нэрлэгдээ.
Налагай илдам элшэшни —
Нармай дайдын ажамидарал
Наран гэһэн нэрэшни —
Нангин түгэс тангариг.
Үглөө бүхэн
Үндын шиниим ялархада,
Үргэн хонгор дэлхэй дээрэм
Үлзы жаргал
толорон мандаа шэнги.
Табан түбиин
нэгэл толи-гэрэлшье һааи
Туяа элшэш
Табан түбидэ
хоёр ондоо шэнги.
Наран, наран, наран,
Намдаа хэлэлши!
Тарни мэгзэмээр
Талаан заяа дуудажа,
Шаташаһан газараа үбдэглэн,
Шаташаһан бэетэй
араб,
энэдхэг таряашад
Шамда юундэ гараа һарбайнаб?
Африкын джунгли,
Ангама халуун Сахарын губидаш,
Америкэ, Европо,
Азидаш үшөө
Аажам шинии элшые
Арад зон юундэ хүлеэнэб?
Наран, наран, наран,
Намаяа харалши!
Зүүнэй, баруунайш
баян хизаар гэжэ байха,
Зүблэлтэ оромни энэ юм — гайха!
Ангир шара
шинии туяан соо
Арбан табан
Арюун зүһэ толорно
Арбан табанайш
һарын
мүнгэн шарайгаар
Арбан табан
Аха дүүнэр тодорно.
Эндэмнай
Элшэ туяашни
Энеэбхилнэ.
Элһэ, саһан, мүльһэн дайдашье
Элшэ дорошни сэсэглэнэ.
Ажал, эрдэм ухаагаар
Алдаршаһан
Абьяас дүүрэн
омог дорюун
Арадайм хүсэн — наран.
Алаһаа аласта
Агуу нангин эрхыем
Аржытар һиилэһэн
Алтан Хуулимнай — наран.
Наран, наран, наран,
Намаяа шагналши!
Шинии нэрээр
Минии бүмбэрсэг Газар
Нарата дэлхэй гээд,
дэмы бэшэ нэрлэгдээ.
Хүн түрэлтэнэй
Хүсэл мүнхын жама соо,
Коммунизмын наран,
Табан түби дээр
Мандахалши хэтэдээ!

Социалис гүрэн түрын хүгжэлтэнь тэрэниие саашадаа олониитын **коммунис ёһоной өөрын захиргаан** боложо удаа дараалан хубилха ябадалда хүргэхэ юм. Энэ өөрын захиргаан соо Соведүүд, профсоюзууд, кооперативна болон ажалшадай олониитын бусад эмхинүүд багтан нэгэдэхэ байна. Энэ хэрэгэй бэелэлынь демократиин улам саашадаа хүгжэһэн ябадал болохо.

КПСС-эй ПРОГРАММАҺАА.

АЛТАН ХУУЛИИН АШААР

Ажалша хүн бүхэн һураха, ажаллаха, амарха, үтэлхэдөө гүрэнэй тэдхэмжэдэ орохо эрхэтэй гэжэ СССР-эй Конституци дотор бэшэгдэнхэй.

Нээрээшье, манай Эхэ орондо ажал хэхэ гээшэ баяр баясхалан, зол жаргал эдлэхэ гэһэн удхатай. Теэд ажаллахадашье урматай ха юм даа. Совет засагай, Коммунис партиин анхарал оролдолгын ашаар ажалшадай байра байдал үдэр бүри һайжарна, ажалынь яһала хүнгэдхэгдэнэ бшуу. Хэндэшье мэдээжэ, шахтерой ажал гээшэ хэр угһаа хойшо айхабтар хүндэ хүшэр дээрэ тоологдогшо бэлэй. Зүб даа, тиимэ байгаа. Урдань уурхайн оёорто ажаллахадаа, миил түмэр хүрзэ гэхэ мэтын юрын лэ зэр зэмсэгээр ажалладагаа һананам. Мүнөө шахтерой хүдэлмэри хэды шэнээн хүнгэдхэгдөө гээшэб. «ЛГД-2» түхэлэй нүүрһэнэй комбайн мэтын орёо оньһон машина зэмсэгүүдэй хүсөөр «хара алта» малтанабди.

Манай ороной ажалшадай соёл болбосоролой эрилтэ үдэрһөө үдэртэ урган бадарна. Алтан хуулиингаа ашаар амарха эрхэтэй хүнүүд сүлөөтэй сагаа удха түгэлдэрөөр, аша туһатайгаар үнгэргэдэг болоо. Мүнөө манай шахтернууд газар доро орой 6 час ажаллаад лэ, сүлөөтэй сагтаа ном һудар уншаха, кино, зүжэг наада хараха, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ, үхибүүдээ хүмүүжүүлхэ, гэр бүлынхидтөө анхаралаа хандуулха гүйсэд аргатай. Амарха эрхэ гээшэмнай бодото ажабайдал дээрэ иигэжэ бэелүүлэгдэнэ бшуу.

Гадна манай Гусиноозерск городой ажалшад, албa хаагшад сүлөөтэй сагтаа гүрэл городоо болбосон түхэлтэй, гоё һайхан болгохын түлөө ехэхэн оролдолго гаргана. Би үндэр наһатай болоошье һаа, энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсанаб. Би шахтада хүдэлхынгөө хажуугаар өөрынгөө һайн дураар городоо ногооруулха бүлгэмэй түрүүлэгшын ниитын тушаал дүүргэнэб.

Байгша оной май һарада Гусиноозерск городой ажалшад арбан мянган уляангир, 9300 акаци, 40 мянган элдэб зүйлэй сэсэгүүдые тариһан юм. Үнгэрэгшэ намар мүн энэ асуудалаар горитой юумэн хэгдээ.

Би мүнөө жара наһаяа дабажа ябанам. Горняк байһан туладаа наймадахи жэлээ гүрэнһөө пенси—хэтын тэдхэмжэ абадагби. Гэбэшье ажалаа орхижо, гэртээ налайжа һуугшагүйб. Пенсионер байбашье, хүдэлмэришэн нэрээ һанажа, Эхэ оронойнгоо аша туһада үшөөл ажаллаха хүсэлэнтэйб.

А. Захаренко,
1920 онһоо КПСС-эй
гэшүүн, Гэлуута Нуурай
шахтоуправлениин 7/8
шахтын хүдэлмэришэн.

ЭХЫНЬ ЮРӨӨЛ

Урдань буряад угсаатан өөрын эрхэгүй, бусад яһатан гүүлэжэ, арба-табан толгой адууһа малаа туугаад лэ, эндэ тэндэ нүүжэ ажамидардаг байгаабди. Би үндэр наһатай болооб. Өөрынгөө үе наһан соо муу һайе яһала үзэгдөө: хаанта засагай хатуу сагта үбэл зун илгадгүй Түгэнын тала майлаар үхэр малаа манажа ябагша бэлэйбди. Үри хүүгэднайшье түлгын гал тойрожо; тортог үһөөдэ дарагдажа, үдэрөө барадаг һэн. Харин мүнөө ямар һайхан үе саг болоо гээшэб даа. Иимэ жаргалта һайхан байдал манда совет хууляар олгогдоо.

Колхозойнгоо мал ажалда 25 жэл таһалгаряагүй һаалишанаар ажаллаад, мүнөө амаралтада гаранхайб. Тиигэжэ буряад юрын эхэнэр би жара наһанайнгаа жаргал эдлэжэ, ухи хүүгэдэйнгээ эрдэм һургуули шудалаад, ажабайдалай үргэн замаар коммунизм байгуулгын асари ехэ тэмсэлдэ удаа дараалан оролсожо байхыень хаража һуухадаа, эхэ минии энэрхы зүрхэн омог баяраар сэлбэрэн байнал. Гансашье минии үхибүүд эрдэм һургуулитай болоно гэжэ хэлэнэ бэшэб. Захагүй замби түбиие захадан ургалжа эхилһэн бүхы совет оронойнгоо хүбүүд, басагадаар омогорхонob.

Би долоон үхибүү түрөөб. Тэдэмни мүнөө булта ажабайдалай үргэн замда гаранхай.

Урдань буруугай бэлшээриһээ гаража үзөөгүй, хаанта засагай, мүн нютагай баяд ноёдой хоёр дабхар дарлалта доро байһанаа, Агуу ехэ Октябриин, ленинскэ национальна политикын ашаар бидэ бусад угсаатан гүүлэдэг буряад зон ород арадай туһаламжаар эрхэеэ оложо, адли эрхэтэй болонхойбди. Коммунизм байгуулгын асари ехэ тэмсэлдэ хабаадалсан, хүн түрэлтэндэ жаргалай харгы заажа ябаһандаа омогорхон баясанамди. «Хабарай сагай набшаһан шэнгеэр һалбаржа байг лэ, совет Хуули!» гэжэ юрөөнэб.

М. Ванданова,
Мухар-Шэбэрэй аймагай
«Знамя Ленина» колхозой
пенсионер хүгшэн.

Золтойбди, жаргалтайбди

Урдань хада тулюур туйган, харанхы мунхаг, эрдэм һургуулигүй һуугша һэмди гэжэ үндэр наһатай болоһон үбгэд, хүгшэдэй хөөрэлдэжэ һуухые яһала дуулагшаб. Теэд мүнөө манайхиндал адли. урданайхяар улаан сурба гүүлдэг, олон үхибүүтэй айлайхи ямараар ажаһууха Һааб гээд бодоод, шэбшээд үзэхэш. Совет засагай, тэрэнэй Үндэһэн хуулиин аша туһаар лэ манай эхэ, эсэгэ золтой жаргалтай ажаллажа, үхибүүдээ һургажа, хүмүүжүүлжэ ажаһууна.

Би эхэ эсэгын 12 үхибүүнэй эгээл ехэнь, эгэшэнь болоноб. Гэртэхимни хэршье олон үри бэетэй болобошье һаа, маанадаа бултынь һургаха, һайнаар хубсалуулха гэжэ оролдожо байдаг. Би өөрөө Хориин дунда һургуулиин 7-дохи класс дүүргээд, мүнөө Улаан-Үдын багшанарай училищиин 3-дахи курсда һуража байнаб. Буряад һургуулиин эхин классуудай багша мэргэжэлтэй боложо шадаха байһандаа золтойб, жаргалтайб.

Минии доодо тээхи 5 үхибүүн мүнөө һургуулиин шабинар, бэшэмнай һургуулиин наһа гүйсөөгүй, тиигэбэшье удаа дараалан лэ һургуулида ябажа захалха байна. Бүгэдэ һуража, эрдэмтэй хүнүүд болохые хүсэнэбди.

Би өөрөө, минии олон дүүнэр коммунизмын үедэ ажаһууха, ажаллаха зол жаргалтай байһан хүнүүд туладаа эрдэмтэйнүүд, тэрэ үеын эрилтые харюулмаар лэ бэеэ зэһэхэ уялгатайбди. Тиигээдшье энэ зорилгомнай совет Үндэһэн хууляар үршөөгдэнэ ха юм. Тиимэл хадань золтойбди, жаргалтайбди.

Мэра Гомбоева.

Ажал хэхэ гээшэ зол жаргалай хэрэг. **Залуухан басаган Роза Батудаева Хяагтын ээрэлгэ—трикотажна фабрикада орожо хүдэлһөөр 10 һара шахуу болобо. Тиихэ зуураа энэ басаган хуушанай хүдэлмэришэд шэнги бэрхээр ажаллана. Мүнөө тэрэ ээрэлгын гурбан станогто хүдэлжэ, һара бүриингөө нормые 105—110 процент дүүргэдэг юм. Зураг дээрэ: Роза Батудаева.** Ю. МАЗУРИНАЙ фото.

ЭРХЭ СҮЛӨӨГЭЙ ЭРДЭНИ НАРАН ДОРО

Өөрынгөө хэдэн мянган жэлэй түүхэ соо хүн түрэлтэн гээшэ нилээд олон ниитын формаци, нэгэн бэшэ хуулинуудые дабажа, энэ үдэр хүрэжэ ерэһэниинь элитэ. Эгээ мүнөө харахада дэлхэй дээрэ гол түлэбынь хоёр янзын, хоёр хэлбэриин хуулинууд урда урдаһаа харанхай: хүсэтэйнь хүсэгүйгөө мүлжэхэ шонын ёһоной хуули; арад бүхэниие аха дүү болгоһон энэрхы сэдьхэлэй хуули. Энэ хоёр хуулиие хамгаалан хоёр ехэ хүсэн урда урдаһаа хүлзэлдэнхэй. Нэгэ хуулиин ёһоор негр хүн хүн бэшэ, энеэдэ нааданай, баһаха дарлахын хүрэнгэ, нүгөө хуулиин ёһоор буряад шэнги бага яһатангууд хүн гэжэ нэрэ зэргэеэ олонхой. Нэгэ хуулиинь ёһоор Австрали болон Хойто Америкын нютагай анханай эзэд болохо бага яһатангууд хюдагдан алагдажа, эхэ таһаржа байһан түүхэтэй, нүгөөдэ хуулиинь ёһоор үнгэ зүһэнэй арһанай илгаагүй, багашье, ехэшье арадууд аха дүүгэй хани барисаанай охин соо өөһэд өөһэдынгөө болон хамтынгаа соёл болбосорол, эрдэм ухаа, ажахые һалбаруулан, холые хараһан ашата харгыгаар дугташалдан ябанад. Ямар хоёр хуулиин тухай минии хөөрэлдөө эхилһые уншагша бүхэн ойлгожо байна. Энэ хоёр хуулиин хоорондохи бодото илгаае ганса манай совет уншагшад, ганса арадай демократиин ороной ажалшад ойлгоно бэшэ, харин жэлһээ жэлдэ бүхэдэлхэйн олон арадууд энэ манай эбдэршэгүй нангин үнэниие улам гүнзэгыгөөр ойлгодог боложо байна. Энэ ехэ һайшаалтай.

Манай партиин түүхэтэ Программа соо алтан үзэгүүдээр аржытар һылэгдэһэн «Энхэ амгалан. Ажал, Эрхэ сүлөө, Хани барисаан болон бүхы арадуудай Жаргал» гэһэн үгэнүүд хадаа совет демократиин улам үргэдэжэ, эршэдээ орожо ябаһые гэршэлнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ, XX съездһээ хойшо, манай парти, правительствын демократиин талаар Ленинэй шугам хараа бодхоохын, хүн зоной дунда коммунис ёһоной харилсаа тогтоохын түлөө хэһэн асари ехэ ажалыень бидэ һайн һананабди. Хатуу хуулиин үедэ гаргагдаһан хэды олон алдуунууд заһагдаа гээшэб, хэды олон зэмэгүйгөөр абтаһан зоной нэрэ түрэ бодоо гээшэб! Бултыень тоолохо болоо һаа, багахан статьягай хэрэг бэшэ. Юрэ хэлсэхэдэ, коммунизмда дүтэлхэ бүреэ эрхэтэн бүхэнэй эрхэ гээшэ хэмжүүргүй үргэн, хүн бүхэнэй доторой эрилтэ, хүмүүжэлэлэй, абари зантай жама ёһон болохо ушартай.

Мүнөө жэлэй һайндэр — Советскэ Конституциин үдэр хадаа Коммунис партиин ЦК-гай ноябриин Пленумэй һаяхан үнгэрөөд, эршэмтэй ехэ эмхидхэлэй ажал ябуулагдажа байһан халуун үе соо дайралдаба. Арадай ажахын хүтэлбэриие саашадань һайжаруулхын тулада партиин хүтэлбэрилхы органуудые доороһоо дээрэ хүрэтэрнь үйлэдбэриин шэнжэ баримталан байгуулха гэһэн түүхэтэ шиидхэбэри хадаа бүхы ажахыгаа шадамараар хүтэлбэрилхэ, саашадань оньһожоруулха талаар хэлэшэгүй ехэ удха шанартай. «Нюуртаа тулаһан нюуршье харахань бэрхэтэй, томо юумэ гээшэ холоһоо харагдадаг». Партиин ЦК-гай Пленумэй шухала шиидхэбэринүүдэй үри дүнгүүдынь саашадаа болохо бүреэ ажабайдалда гүнзэгыгөөр бэелүүлэгдэхэ, бури улам ехэ боложол байханъ дамжаггүй.

Совет Үндэһэн хуули — бодото арадай хуули. Социалис демократиин ёһоор бүхы эрхэтэндэ гүрэн түрые эрхилхэ, арадай байдалые һайжаруулха хэрэгтэ оролсохоор үргэн арга боломжо үгтэнэ. Энэ жэлдэ һунгагдаһан СССР-эй Верховно Совет абаад үзэе. Депутадуудай тоодо 646 хүдэлмэришэд болон колхознигууд. Манай республикаһаа суута кукурузашан Радна Гонсорунов, Хэжэнгын хонишон Сынгэ Буянтуев, сэмбэ нэхэгшэ Маланья Афанасьева гэгшэд оролсоно. Арадаймнай ехэ зургаанда 56 арадуудай түлөөлэгшэнэр, 390 эхэнэр һунгагдаа. Ямар хари гүрэнэй парламентда иимэ үргэн арадай түлөөлэгшэнүүдые олохобибди? Үгы, тиимэ һонин юумэ хүрэнгэтэн гүрэндэ байдаггүй. Манай Соведүүдтэ нютаг нютагуудаар үргэлжэ дээрээ хоёр миллион зон һунгагдаа. Гадна Соведүүдэй дэргэдэ хүдэлдэг элдэб янзын комиссинуудта гурба миллион гаран эрхэтэд орожо, гүрэнэй шухала гэгшын ажал хүдэлмэри ябуулалсанад.

Олониитын эмхи зургаануудай үүргэ жэлһээ жэл бүхэндэ үргэн болоно, бүришье үргэн болохо зэргэтэй. Ушар юуб гэхэдэ, мүнөө үедэ гүрэнэй эмхи зургаануудай дүүргэжэ байһан үүргэнүүд хойшодоо һубаряа һубаряагаараа олониитын эмхинүүдтэ үгтэхэ, дамжуулагдаха байна бшуу. Тиимэ эмхинүүдэй нэгэн профсоюзууд болоно. Жаран гурбан миллион гэшүүдтэй арадай энэ эмхидхэл хадаа мүнөө улас түрын, соёл болбосоролой, гэгээрэлэй болоод, ямаршье талын ажал ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадана, арад түмэниие эмхидхэнэ. Ганса манай республика дотор 13 мянга үлүүтэй профсоюзай гэшүүд хододоо ажалладаг үйлэдбэриин суглаанда хабаадалсажа, шухала шухала үйлэдбэриин асуудалнуудые шиидхэнэ, ажаүйлэдбэридөө элдэб шэнэ оньһоной зүйлнүүдые нэбтэрүүлнэ. Тиихэдэ комсомол залуушуулай болон бэшэ бэшэ олониитын эмхинүүдэй хэжэ байһан хэрэг, дүүргэжэ байһан үүргэ олондо мэдээжэ.

Совет Үндэһэн хуулиин улаан туг доро мандажа байһан бүрин эрхэтэй манай арад хадаа дүшэн табан жэлэй турша дотор асари ехэ амжалтануудые туйлажа, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үзэгдөөгүй томо алхам урдын балар сагһаа социализм тээшэ хэһэн байна. Манай ахамад зохёолшо нүхэр Х. Н. Намсараевай уран һайханаар хэлэһэнэй ёһоор: «Урда сагта орхимжото лама, оргойто бөөгэй хэсэ хэнгэрэг зэдэлэн байһан зэрлиг дайдада тракторай дуун, таряанай долгин эбхэрэн ерээ. Соёл эрдэм, солбон оюун, соготой һэргэлэн, габьяа ехэтэ габшагай тэмсэлэй түмэн гараар адууһа мал, ажал үйлэдбэри хүгжэн дэлгэрээ».

Манай республикын ажалшад болбол өөһэдынгөө автономито гүрэн түрын тогтоһоор дүшэн жэлэй ойе угтуулан хэмжүүргүй ехэ эдэбхитэйгээр ажаллажа, үндэр бүтээсэтэ амжалтануудые туйлана. Үйлэдбэриин зургаанууд энэ жэлэйнгээ арбан һарын түсэбые үлүүлэн дүүргээ. Манай хүдөө ажалшадай амжалта бүришье һаа ехэ. 1962 оной туршада 7,5 үлүү миллион пүүд орооһо таряа гүрэндөө тушаажа, Партиин ЦК-гай болон Советскэ правительствын үндэр һайшаалда хүртэһэн байна.

Совет Үндэһэн Хуулиин дулаахан элшэ доро манай ажалшадай бүришье ехэ ажалай, соёл болбосоролой болон эрдэм ухаанай амжалтануудые туйлахань дамжаггүй!

Г. ТУДЕНОВ.

Шүлэгүүд, шүлэгүүд...

(Шэнжэлэл)

«Буряад үнэн» газетын редакцида үдэр бүри олон шүлэгүүд ерэжэл байдаг. Буряад ороной элдин тала нютагуудай хоймороо хонишо, малша хүбүүд, басагад, Байгал далайн эрьеһээ балсанта загаһаша нүхэднай, Улаан-Үдын болон республикымнай бусад городуудһаа хүдэр шамбай хүдэлмэришэ залуушуул, студентнүүд, һурагшад сэдьхэлэйнгээ дээжэ бодолнуудые һунган шэлэжэ, уран зөөлэн жэнхэни хэлэнэйнгээ ая дахуулан холбожо, шүлэг болгон эльгээдэг юм.

Мүнөө үеын буряад поэзиин хилэ хаагуур үнгэрнэб гэжэ асуугаа һаа, энээгүүр гээд заахын аргагүй бшуу. Түрэл хэлэн дээрээ бэшэдэг, уншадаг залуу нүхэднай тоогүй олон болонхой. Тиимэл хадань шүлэгүүдэй иимэ элбэг дэлбэгээр мүндэлжэ байһаниинь огто гайхалгүй. Тэдэ олон шүлэгүүдэй урасхал соohoo зарим заримыень хаража үзэхэ хүсэлтэйбди.

ҺУРАГШАДАЙ ТУРШАЛГАНУУД ТУХАЙ

Республикымнай һургуулиин шабинарай шүлэгүүд тон олоор ородог, тиимэһээ тэдэнһээ эхилээ. Нүгөө талаһаа, тэдэнэй шүлэгүүдэй алдуу дутуунууд илангаяа эли тодо, нюдэндэ тордистой, мүн маяг хэлбэреэрээ, бэшэлгынгээ талаар ядууханууд байна. Һуража байһан нүхэд һуралсалдаа гол анхаралаа хандуулаад, шүлэг бэшэлгые харюусалга ехэтэй хэрэг гэжэ ойлгохо ёһотой. Мүнөө манай урда Б. Доржиевай (Шэбэртэ), Г. Шобосоевой, Д. Шенкаровай (Түнхэн), Б. Арсалановай (Хурамхаан), С. Сахияевай (Бэшүүр), Н. Цыбеновэй, Д. Очировай, Н. Аюшеевэй (Улаан-Үдэ), Б. Дашиевай (Мухар-Шэбэр) болон Г. Ринчиногой (Баргажан) шүлэгүүд байна.

Үхибүүдэй шүлэгүүдые уншаад байхада, тэдэнние хүлдэ һая орожо байһан хүүгэдтэй жэшэмээр. Тэдэнэр шүлэг бэшэлгэдэшье үшөө һурагшад байһанаа харуулна. Олон ушарта тэдэнэр уншаһан, сээжэдээ хадууһан һайн образуудайнгаа нүлөөдэнь абтаад, тэдэнээ ехээр һажаажархидагшье байна.

Аюшеев Колиин «Үглөөгүүр» гэһэн шүлэг жэшээ болгон харая.

Үндэр хадын оройгоор
Үглөөнэй наран гаража,
Үргэн түрэл нютагыем
Үнгын туяагаар гэрэлтүүлнэ.

Энэмнай мэдээжэ буряад арадай дуунай аялга һажаагаа бэшэ гү? Тон тиимэ. Өөрынь юумэ үгы.

Теэд үхибүүдэй шүлэгүүд булта иимэ бэшэ даа. Зариманайнь шүлэгүүдэй дунда онсо хурса, поэзиин долгитой илгарма бадагууд хаа яа ушардаг. Б. Дашиев, Р. Очиров, К. Цыбенова гэгшэд хожомоо һайнаар бэшэдэг болоно магад. Хэрбээ тэдэнэрнай уран шүлэгшэдэй зохёолнуудые амтархан шудалаад ябаа һаа, бараг шүлэгүүдые бэшэдэг болохонь дамжаггүй.

ҺУРАГША БУХЭН ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛЭГШЭ БОЛОХО ЁҺОТОЙ

Һүүлэй үедэ эхилэн бэшэгшэднай нилээд ургаа байна гэжэ тэмдэглэхээр. Тэдэнэй уран мэргэжэл эрид һайжараа, зохёолнуудайнь шанар дээшэлээ.

Һаяханал Л. Тапхаев, М. Самбуев, Г. Дашабылов, Б. Жанчипов гэгшэд эхилэн бэшэгшэд ябаа һэн. Тэдэнэй зохёолнууд соо аха нүхэдэйнь нүлөөншье ехэ бэлэй. Мүнөө тэдэнэрэй зохёолнууд республика соогоо яһала мэдээжэ болоо, өөрын шэнжэ шанар олоо гэхэдэ буруу болохогүй. Гадна үшөө нэгэ хэрэг тухай эндэ дурдалтай. Энэ хадаа оршуулга болоно.

Мүнөө үеын эхилэн бэшэгшэдэй дунда ород хэлэнһээ оршуулга хэжэ туршаашадшье олон бии. Бусад хэлэнһээ илангаяа шүлэг оршуулхын тула поэзиин талаар нилээхэн болбосорол хэрэгтэй юм. Шүлэг оршуулагша өөрөө заатагүй поэт байха ёһотой бшуу даа. Тиимэһээ оршуулгануудта ехэхэн эрилтэ табигдадаг.

Дамбинима Цырендашиев (Ага) Яков Акимай шүлэгүүдые оршуулаад эльгээгээ. Тэдэниень хаража үзэе.

Харуу

Абаһан саахараа
гартаа адхаад,
һамбаа бэдэрээд,
нюугаад эдидэг.
Шаргадаашье, санадаашье
аргадаашье һаа һуулгадаггүй,
бэхэһээшье дүрүүлхэеэ
бэрхэшээлдэ һанадаг... —

гэжэ тэрэ оршуулаа. Авторайнь шүлэгтэй зэргэсүүлэн харахада, Цырендашиевай оршуулга мүр дахажа, зүбөөр хэгдээшье һаа, уран һайханай шүлэг болоожо бираагүй. Я. Акимай шүлэгтэл адлирхуу шүлэг болохо (буряадаар!) байһан аад, харин удхагүй, задагай зайдан бадагууд болоо бшуу.

Д. Мункуевагай (Хэжэнгэ) Монголой зохёолшодой шүлэгүүдые буряадшалдагынь онсо тэмдэглэмээр. Гэхэ зуура, тэрэ баһал хүсэд буряадшалжа биранагүй. Зарим үгэнүүдыень тэрэ хэбээрнь буулгажархиһаниинь гэмшэлтэй. (Жэшээлхэдэ, амраг шиимнь, мүрөөдэ мүрөөдэмөөрөө, мяард мяард маараажа г. м.)

Зарим эхилэн бэшэгшэд арадайнгаа аман зохёолые суглуулдаг байна. Энэ үүсхэл һайшаамаар. Аман зохёолой гөрхонһоо умдалжа, түрэл хэлэнэйнгээ баялиг шудалха гээшэ илангаяа залуу зохёолшодто сэгнэшэгүй һургаал болодог. Тиимэһээ нүхэд Х. Шойбонов, Г. Будажапова, Д. Лыгденов болон һурагшад Шагдарова, Гончикова гэгшэдэй үүсхэл һайшаалтай.

ШҮЛЭГҮҮД, ШҮЛЭГҮҮД...

Хоёр-гурбан жэлэй саада тээ редакцида ерэһэн шүлэгүүдые согсолһон шэнжэлэл харахада, тиихэ үеын эхилэн бэшэгшэд булта шахуу адли муугаар, булта адли саландайгаар бэшэдэг байһан байна.

Мүнөө урдамнай шүлэгүүд, шүлэгүүд... Уншанабди, иранабди, дахяад уншанабди. Тиихэдээ хэдэн жэлэй саада тээ ерэдэг шүлэгүүдтэй жэшэн үзэнэбди. Ехэнхидээ ондо ондоо, өөрын «харасатай», өөрын онсо аялгатай шүлэгүүд олон ушарна. Тематикынгаа талааршье олон янза болонхой. Егто шүлэгүүд, гражданска лирикэ, уянгата шүлэгүүд... уташье, богонишье, һулашье, эршэтэйшье... Тиигээд шүлэгшэдэймнайшье тоо һураггүй олошороо. Тоолохо болоо һаа: П. Дамбаев (Алтайн хизаар, сэрэгшэ), В. Хамаганов, Ф. Цыденжапов (пединститут), Батомункуев (Бэшүүр), Ц. Балдуев, Д. Цыренжапов (М-Шэбэр), Д. Будаев, И. Панфилов, Д. Санжиев (Баргажан), Н. Цынгуев, Б-М. Дышинов, Ч. Содбоев (Улаан-Үдэ), Б. Гонгоров, А. Цыденов (Захаамин), Ш. Доржиев, П. Гармаев (Сэлэнгэ), Н. Дондуков (Загарай), Ш. Байминов (Түнхэн), С. Цымпилов (Ярославль хото), Д. Халхаров (Шэтэ), Б. Бадмаев (Хори), Б. Банзаракцаев (Бэшүүр) болон Е. Хаптагаев (Аха) гэгшэд болоно.

Заримыень абажа харая.

Залуу минии үетэн
Зол жаргалаар бадаранхай.
Замай хатууе шэлэн,
Зоригоор бадаран дабшанхай.
(Ш. Доржиев).

Яһала болохотой шэнги. Зүб лэ хэлэгдэнэ. Саашань харая. Гэмгүй «ябажа ябатараа», автор энэ үргэһөө хадуураад:

Арадтаа алдартай,
Аймагтаа алдартай,
Арбаад гарахан наһанайм
Айдар залуухан үетэмнил.—

гэхэдээ, һанал бодольнь задаршана бэшэ гү? Уран найруулгаараашье һонигүй, һэбхи болошоно. Түрүүшынь бадагтай жэшэхэдэ, нэгэ гараар, нэгэ амяар бэшэгдээ гэхын аргагүй.

Доржо Шагдаровай «Ябаган шүлэгүүд» юрэнхыдөө һайн.

Мүшэтэ һүни...
Мүрэлнэб шэнэхэн саһан дээр.
Мүнгэтэһэн һара
Хүйтөөр сээжыем (!) эльбэнэ(?)
Һанаа алдана (?)
Һаншаг сагаан шугы.
Һаруулхан үглөөе
Хүлеэжэ ядаа гээбы.

Энэ нүхэрнай үгынгөө оншо, нугалбари болон тааралдал гээшые һайн «жолоодожо» шадабал, гэмгүй шүлэгүүдые бэшэхэнь магадгүй.

Богонихон шүлэгэй оншо дээрэ хүдэлдэг Д. Цыренжапов, Ц. Цырендоржиев гэгшэд мүншье баһа амжалта туйланхай. Гэбэшье классическа Япон шүлэглэлэй нүлөөдэ ехээр ороһондоо гү, али юрэ «тоомоо таһаран» шүлэгөө дэн богонёор, хилбар бэлээр бүтээхые оролдоно бшуу. Жэшээлхэдэ, Д. Цыренжаповай «бүхэли шүлэг» абажа харая.

Иимэ һайхан орондо
Эхэһээ түрэһэндөө баяртайб.

Энэмнай, юрэдөө юуншье бэшэ ха юм. Хэлэгдэһэн хүсэл бодолыньшье оло дахин дабтагдашаһан. Шүлэгэйнгөө таһархайе шүлэг гэһэнэй үлүү бшуу даа.

Ч. Батоцыреновэй (Чисаана) эльгээһэн шүлэгүүд бараг гэжэ тооломоор. «Улаан бурама гуламта», «Шэлтэй хараһаа багаха сэржэм үргэнэб», «Хүхын хонгёо хоолой гарган» гэхэ мэтэ орёо үгүүлэлнүүд олон, тэдэнь яһала һайн удха найруулгатай шүлэгүүдыень гутаажархина

Субажа ябаһан хонин һүрэг
Сонет шүлэгэй мүр гаргаа, —

гэжэрхихэдэнь ямар байнаб? Ойлгосотой аал?

Шүлэгүүд, шүлэгүүд... Угаа олон шүлэгүүд. Тэдэнние бултыень шэнжэлэн хараха арга үгы. Тиимэһээ зарим тэды юрэнхы ажаглалтануудые хэхые оролдогдобо. Эхилэн бэшэгшэд, туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, ажаллажал, ажаллажал ябаха зэргэтэй. Тиигэбэл ёһотой поэзиин харгыда орохо арга олохо болохо бшуу.

В. ПЕТОНОВ.

Олон яһатанай бүлэдэ

Эхэ һайхан Совет орон доторнай олонациональна үндэһэ яһатан аха дүү мэтэ хани барисаатайгаар ажаһууна, ажаллана. Предприяти бүхэндэ, хүдөө ажахыда, хаанашье тэдэнэрэй хамтын ажалые харахат. Тэрэнэй үльгэр жэшээ манай цехэй коллектив болоно.

Улаан-Үдын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой заһабарилгын механическа цехые абаад харая. Тэндэмнай арбаад шахуу ондо ондоо яһатан хүдэлнэ. Тэдэнэр бултадаа нэгэн һанал, нэгэн хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Эндэ ородууд Аркадий Смирнов, Александр Норбутовский, украинец Федор Шевченко, буряадууд Прокопий Халанов, Иван Балюев, яхад Николай Молтонов, татар София Оморова, еврей Арон Родовский, латыш Константин Сальнис, грузин Владислав Попов болон бусад хамтадаа эбтэй эетэйгээр ажаллана.

Тэдэнэр бултадаа шахуу ондо ондоо мэргэжэлтэй. Гээшье һаа, «бултадаа нэгэнэйнгээ түлөө, нэгэниинь бултанайнгаа түлөө» гэһэн уряа доро ажаллана. Цехэй эдэ хүдэлмэришэд үдэр бүриингөө даабари хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Арадтаа жаргал асарһан совет Конституциин наран доро коммунизмын замаар совет хүнүүднай бултадаа урагшаа дабшана.

Д. Дармаев.

ХЭД ИЛААБ? Власов, Афанась... Тимофеев

Шатараар Алас Дурнын түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөнэй һүүлшын уулзалгын урда тээхи — арбан дүрбэдэхи наадалган болобо. Алас Дурнын бэрхэ шатаршад мастерта кандидадууд Владимир Тимофеев (Хабаровск), Михаил Афанасьев (Яхад) гэгшэдэй уулзалга харагшадай анхарал ехээр хандуулаа. Наадан шанга тулалдаагаар үргэлжэлөө. Хоюулан бэе бэеэ шүүлсэхые эрмэлзээ. Хараар наадаһан Тимофеев сицилиин хамгаалга хэжэ, бэрсээр шанга доботолго хэхые һэдэһэн байна. Афанасьев нүхэрэйнгөө хэһэн бүхы заналтые гэдэргэнь сохижо, шанга доботолго хэбэ. Тиин хоёр хүбүүнь эдижэрхёо. Булигдаха тээшээ болоод байһанаа мэдэрһэн Тимофеев нааданай таблица дээрэ шүүгдээб гэжэ гараа табиба.

Могордоев Матвеевтэй наадахадаа тэнсэжэ болохо партяа алдаа. Валентин Мельников Крашатнигые шүүһэн байна. Манай хүршэ Юрий Мельников Ремизовтэ шүүгдэшоо. Гопфауф Шадринтай, Ушаков Козловтой тэнсээ. Самарин Власов хоёрой парти хойшолуулагдаһан байгаа.

* * *

Һүүлшын уулзалгын урда тээ хойшолуулагдаһан партинууд үргэлжэлүүлэгдэбэ. Юрий Мельников Тимофеевтэй наадахадаа, нүгөөдэеэ шүүжэрхихоор байгаа. Теэд алдуутай ябадал хэжэ Хабаровскын шатаршантай тэнсэбэ. Самарин хүршэ Мельниковтээ шүүгдээд, Власов Валентин Мельников хоёртой тэнсээ. Козлов Афанасьев Мункоев хоёрто шүүгдээд, Юрий Мельниковтэй тэнсэһэн байна.

Власов Афанасьевтай наадахадаа материальна булюу байдалаа зүбөөр хэрэглэбэ. Тимофеев Гопфауфые шүүгээ. Крашатник Мункоев хоёр тэнсэшоо.

Мүрысөөнэй һүүлшын уулзалгада бүхы партинууд тон шанга тулалдаагаар үргэлжэлүүлэгдэһэн байна. Шэ-

ба. Гэбэшье, Мельников алду... жа, түргэн шүүгдэшоо. Реми... веев хоёр эдэ шүүлгээрээ ... кандидадай нормо дүүргэбэ...

Сагаанаар наадаһан Власов... тин Мельниковтэй тулалдаа. ... эдеэд ябатараа Власов яара... ябадал хээд, шүүхэ партяа ... гээр дүүргээ. Мункоев Тимоф... тэнсээ. Шадрин Крашатнигы... Козлов Самаринтай, Гопфау... доевтой тэнсэһэн байна.

Гурбан долоон хоног соо үр...

ТИМОФЕЕВ к/м ХАБАРОВСКИЙ кр — МУНКОЕВ 1 разряд Бур АССР

тын шатаршан Юрий Ремизов Афанасьевтай наадахадаа бэрхээр ябаа. Ремизов хараар наадагшынгаа ноёндо шанга доботолго хэбэ. Афанасьев нүгөөдынгөө доботолгые гэдэргэ сохибошье, тэрэнь туһа болоогүй.

Юрий Мельников Матвеевтэй наадахадаа хүбүүгээ үгэжэ ерээд, сагаанаар наадагшынгаа ноёндо доботолбо. Матвеев шүүгдэхэ дээрээ тулаад бай-

һэн Алас Дурнын шатаршад... сөөн дүүрэбэ. Тэрэ мүрысөөн... Владимир Власов, Яхадай тү... шэ Михаил Афанасьев, Хаба... шатаршан Владимир Тимофее... шэд туд бүридөө 11 очко аба... 3 һууринуудые хубаалдаба. ... эдэ гурбан шатараар Россин ... циин түрүү һуури эзэлэлгы... сөөндэ хабаадаһаха эрхэ о... Удаадахи һууринуудынь ини... дүнтэйгөөр гараа: Ремизов—... Матвеев — 10, Мункоев — 8,... ков, Юрий Мельников — 8,... лов — 6,5, Гопфауф, Самарин... Могордоев, Мельников (Маг... 5,5—5,5. Шадрин — 5, Арты... 4,5, Крашатник 3 очкотой бо...

В. Мам...

КИНО: Хаража һуухада уршатай

Улаан-Үдэ городоймнай «Прогресс», «Октябрь», «Эрдэм», барилгашадай, үһан замшадай, ПВЗ-гэй Культурын ордон болон бусад клуб, кинотеатрнуудта байгша оной декабрь һарада шэнэ шэнэ кинокартинанууд харуулагдажа эхилбэ. Тэдэнэй нэгэниинь гэхэдэ, Одессын киностудида зохёогдожо гараһан Григорий Поженянай **«Никогда»** гэһэн киноповесть болоно. Тус киноповесть дотор мүнөө үеын ажабайдал, ажаһуудал тухай хэлэгдэнэ.

Нүгөөдэнь — **«Улица младшего сына».**

— Иимэ гаршагтай ном 1949 ондо Макс Поляновскитой суг бэшэһэн байгаабди. Тэрэ гэһэнһээ хойшо энэ ном уншагшадай зүгһөө һайшаагдажа, оло дахин хэблэгдэһэн байха,— гэжэ уран зохёолшо Лев Кассиль хөөрэнэ. — Үшөө тиихэдэ хилын саанахи хэдэн оронуудай хэлэн дээрэ оршуулагданхай. Тус номой шэнээр хэблэгдэхэ бүринь бидэнэр Володя Дубининай ажабайдалһаа һонин материалнуудые оруулдаг һэмди,— гээд мэдээжэ уран зохёолшо нэмэнэ.

Уншагшадай дура зүрхэ эзэлһэн тус номой кино болгогдоходонь, геройнуудайнь рольнуудта артистнууд С. Корнев, Ж. Бондаренко, Т. Кресик, Б. Битюков, И. Шатилло болон бусад буулгагдаһан байна.

«Грешница». Н. Евдокимовай сценаряар зохёогдоһон энэ фильм дотор залуу басаган Ксениин хуби заяан тушаа хэлэгдэнэ.

«Мосфильм» киностудиин гаргаһан **«Ночь без милосердия»** гэһэн уран һайханай фильм Баруун Германиин уран зохёолшо Курт Зандерай бэшэһэн романай удхаар зохёогдонхой.

Мүн «Мосфильм» киностудида зохёогдожо гараһан **«Гаврош»,** А. П. Довженкын нэрэмжэтэ Киевэй киностудиин **«Среди добрых людей»** болон бусад фильмнүүд харуулагдаха байна.

АЙЛ БҮХЭНДЭ...

Ноёхоной XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой (Сэлэнгэ) Түхэм тосхондо 58 үрхэтэ айл һуудаг. Тэндэ ажахын тоосоондо ороһон бригада оршоно. Бригадын гүүртэ, отаранууд дээгүүр булта залуушуул ажаллана. Хуушанай коммунист, 63 наһатай Д. С. Цоктоевой даадаг энэ бригадын гэшүүд газетэ, журнал олоор захина. «Айл бүхэндэ газетэ» гэһэн уряа доро энэ хүдэлмэри ябуулагданхай. Тиигэжэ эндэхи зон 1963 ондо абтахаар газетэ, журнал бултадаа захюулба. Илангаяа «Буряад үнэн» газетэ олоор захигдаба.

Хэблэл тараалгын үедэ зарим айл 30 түхэригтэ хүрэтэр захил хэбэ. Тэдэнэй тоодо тракторист Молот Жамбалов, Владимир Васильев, Даши Доржи Будажапов, хонишон Пурбо Биликтуев, комбайнер Жамсаран Очиров болон бусад ороно.

С. Биликтуев.

Сан... ула...

Гидрометбюрогой мэдээ... ёһоор, мүнөөдэр республи... торнай бага зэргэ үүлэтэй ... хойто аймагуудта саһан ... Баруун хойто зүгһөө һула... һалхилха. Улаан-Үдэ город... лөөгүүр 18—20, үдэртөө ... градус хүйтэн болохоор б... дана.

Декабриин 6-7-ной үдэр... республика дотор үүлэ... байха, зарим нютагуудта ... зэргэ саһан орохо. Баруун ... һулаханаар һалхилха. Һу... хойто аймагуудта 15—20 ... аймагуудта 10—15(үдэртөө ... градус хүйтэн байхаар хүле...

В. Боровик...
дежурна сино...

Хилын саанаһаа

КПЧ-гэй XII-съездын хүндэлэлдэ зорюулан абаһан социалис уялгануудаа эрхимээр дүүргэһэн коллективүүдтэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо. *СССР-эй Ехэ театрай балетнэ бүлэг США-һаа Канада оробо.* Чжоу Энь-лайн бэшэгтэ Неру харюу үгэбэ. ***ФРГ-гэй посольство Баруун Берлиндэхи бодото байдалые Австриин олониитэһээ нюухые оролдоно.***

КПСС-эй делегаци Прагада ерэбэ

ПРАГА, декабриин 3. (ТАСС). Чехословакиин Коммунис партиин ЦК-гай уряалаар, КПЧ-гэй XII съездэдэ хабаадахын тулада Советскэ Союзай Коммунис партиин делегаци мүнөөдэр эндэ ерээ. КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев делегациие толгойлно. КПЧ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ЧССР-эй президент Антонин Новотный, КПЧ-гэй ЦК-гай политбюроғой гэшүүн, ЧССР-эй правительствын түрүүлэгшэ Вильям Широкий, КПЧ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Иржи Гендрих болон бусад тусхай тушаалта хүнүүд ЧССР-эй болон СССР-эй гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн Прагын түбэй вокзал дээрэ делегациие хани халуунаар амаршалаа.

Хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо

ПРАГА, декабриин 2. (ТАСС). 5.270 социалис ажалай бригадада, 10.440 үйлэдбэриин бусад коллективүүдтэ, 3.305 цехтэ, 1.227 завод, фабрикада, 70 гаран хүдөө ажахын, 70 үйлэдбэриин кооперативуудта КПЧ-гэй XII съездын нэрэмжэтэ коллективэй нэрэ зэргэ Чехословакиин Коммунис партиин ЦК олгоһон байна. КПЧ-гэй XII съездын хүндэлэлдэ зорюулжа абаһан социалис уялгануудаа жэшээтэ һайнаар дүүргэһэн эрхим коллективүүдтэ энэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо.

Ажалай эдэ түрүүшүүл тухай «Руде право» гэжэ газетэ иигэжэ бэшэнэ. Партидаа, социалис Эхэ орондоо Чехословакиин ажалшадай хизаарлашагүй дуратай, үнэн сэхэ байдагынь съездын урда тээхи мүрысөөнэй, арадай ажалай эдэбхи хэшээлэй үедэ эли тодоор харагдаа.

Италиин Коммунис партиин X съезд

РИМ, декабриин 3. (ТАСС). «Демократиин, эб найрамдалай эрхэ байдалда социализмын замаар ажалша ангинуудай нэгэдэлтэйгээр дабшаха тухай» партиин генеральна секретарь Пальмиро Тольяттиин хэһэн элидхэл зүбшэн хэлсэлгэ ИКП-гэй X съезд дээрэ мүнөөдэр эхилээ.

КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, секретарь Ф. Р. Козлов делегадуудай зүгһөө халуунаар угтагдан, амаршалгын ехэ үгэ мүнөөдэр хэлэһэн байна. Италиин Компартиин X съездэ КПСС-эй ЦК-гай эльгээһэн амаршалгые тэрэ уншаа.

Улаан тугые—Советскэ Союзай коммунистнуудай бэлэгые Ф. Р. Козлов съездын президиумдэ барюулаа.

Австриин дотоодын хэрэгүүдтэ бүдүүлигээр хамааралсана

ВЕНЭ, декабриин 3. (ТАСС). Дотоодын хэрэгүүдтэ ФРГ-гэй посольствын бүдүүлигээр хамааралсадаг байһые Венын олониитэ, дипломатическа корпусой гэшүүд үсэгэлдэр хараһан байна. Үнэн ушар тухай ГДР-тэ һаяхан буулгагдаһан фильмые харахын тулада Венын «Кунстлерхауз» гэжэ томо кинотеатрай дэргэдэ тэдэнэрэй суглархадань сеанс болохогүй гэжэ мэдүүлэгдэһэн байгаа. Тус фильм Баруун Берлиндэхи байдалые үнэн зүбөөр харуулһан байгаа бшуу.

Баруун Германиһаа Венэдэ байдаг посольство тус фильм харуулхаһаа арсахыень кинотеатрай эзые баадхаһан байгаа гэжэ элирээ.

Баруун Берлиндэхи бодото байдалые Австриин олониитэһээ нюухые ФРГ-гэй посольство оролдобо гэжэ энэ баримта эндэ сэгнэгдэһэн байна.

ФНОА-гай политбюрогой Генеральна секретарь үгэ хэлэбэ

ЛОНДОН, декабриин 3. (ТАСС). Алжирай Национальна сүлөөрэлгын фронтын политбюрогой генеральна секретарь Мухаммед Хидер телевидениэр үгэ хэлээ. Тэрэ орон доторхи байдал тухай тоггтожо хэлээ. Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор Алжирта «зарим амжалтанууд туйлагдаа» гэжэ Хидер хэлэһэн байна. «Гэбэшье правительствын үмэнэ байһан бэрхэшээлнүүд үшөөл ехэнүүд. Олон мянган тосхонууд һандаранхай, захиргаанай аппарат эмхитэй гуримтай болоогүй, нютагаа урилһан хэдэн зуу мянган хүн зон мүнөө хүрэтэр гэр байрагүй зандаа» гэжэ тэрэ нэмээжэ хэлэһэн байна.

Алжирта ажал хүдэлмэригүй 5 миллион хүн бии. Мүнөө ажал хэжэ байһан 5 миллион үлүүтэй алжирайхид мүнөө дээрээ үдэр бүри өөһэдынгөө хэрэглэдэгэй шэнээн юумые бүтээнэгүй гэжэ Хидер мэдүүлээ.

Өөрынгөө ороной аша туһые харан, али бүхы бэрхэшээлнүүдые дабажа гарахыень алжир арадые тэрэ уряалаа.

Ехэ театрай баледэй артистнууд США-һаа мордобо

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 3. ТАСС-ай корреспондент Л. Величанский иигэжэ дамжуулна:

СССР-эй Гүрэнэй академическэ театрай баледэй труппа «Медисон-сквер гарден» соо үсэгэлдэр һүүлшынгээ концерт харуулжа, Холбоото Штадуудта гастроль хэлгэеэ дүүргэбэ.

Совет артистнууд гурба хүрэхэгүй һарын турша соо 82 зүжэг харуулаа. «Хун шубуута нуур», «Жизель», «Спартак» гэжэ баледүүд, бусад зүжэгүүд америкынхидтэ харуулагдаһан байна.

Ехэ театрай балет Нью-Йорк, Вашингтон, Чикаго, Лос-Анжелос, Бостон болон Америкын бусад городуудта концертнүүдые харуулаа. Тэрэнэй табиһан концертнүүд хүн зоной, хэблэлэй зүгһөө хаа хаанагүй ехээр һонирхогдодог байгаа. Вашингтондо баледэй түрүүшынгээ зүжэг табиһанай һүүлээр, «таанад бидэнэй дура сэдьхэлые ехээр татабат» гэжэ США-гай президент Джон Кеннеди совет артистнуудта хэлээ. Совет артистнуудта эльгээһэн хэдэн зуун бэшэгүүд соогоо жиирэй американецууд мүн лэ иимэ үгэнүүдые дурдажа, баясаһан, һонирхоһон тухайгаа элирхэйлэн мэдүүлһэн байна.

Ехэ театрай балет Канада орохоёо үсэгэлдэр һүни гараа. Балет тэндэ найман зүжэг харуулаад, түрэл ороноо бусаха юм.

Чжоу Энь-лайда Неругэй эльгээһэн бэшэг

ДЕЛИ, декабриин 3. (ТАСС). КНР-эй Гүрэнэй Соведэй премьер Чжоу Энь-лайда Индиин премьер-министр Неругэй эльгээһэн бэшэгэй текстые Индиин информационно бюро дамжуулаа. Энэнь Чжоу Энь-лайн ноябриин 28-най бэшэгтэ үгтэһэн харюу болоно.

Буудалдаа зогсоохо, сэрэгүүдые сухарюулха тухай КНР-эй правительствын дурадхалнууд тушаа тодорхой хараа бодол баримталхын тулада «1959 оной ноябриин 7-ной байдалаар бодотоор хинагдажа байһан хилэ» гээшые ямараар ойлгожо болохо байһые Индиин правительство һайнаар мэдэхые хүсэнэ гээд Неру өөрынгөө бэшэг соо зааһан байна.

«1962 оной октябриин 24-дэ оруулагдаһан гурбан пункттай дурадхал, тэрэшэлэн буудалдаа зогсоохо, сэрэгүүдые сухарюулха тухай 1962 оной ноябриин 21-дэ хэгдэһэн мэдүүлгэ хадаа Хитадай захиргаанай хиналта доро хэзээдэшье байгаагүй районуудые бодотоор хинадаг болохо зорилготой байхаһаа гадна, хилэ тушаа Индиин урда тээнь баримталдаг хараа бодолоо үргэлжэлүүлхэ аргыень һуларуулха гэһэн һэдэлгэ болоно» гээд Индиин премьер-министр мэдүүлнэ.

1962 оной сентябриин 8 хүрэтэрхи бодото байдалые һэргээхэ гэһэн Индиин дурадхалые зүбшөөхыень Неру өөрынгөө бэшэг соо һанамжалан дурадхаһан байна.

«1959 оной ноябриин 7-ной байдалаар бодотоор хинагдажа байһан хилэ» гээшые элидхэл тайлбарилха дурадхал оруулһан нотые Индиин МИД КНР-эй хэрэгүүдээр Делидэ байдаг этигэмжэтэ ноябриин 30-да барюулһан байгаа гээд Неру бэшэгэйнгээ түгэсхэлдэ тэмдэглэнэ. Энэ нотто, тэрэнэй бэшэг хилын асуудал шиидхэлгэдэ туһалха бэзэ гэжэ найдажа байһанаа Неру элирхэйлэн мэдүүлээ.

Хани барисаан бэхижэг лэ...

БРЮССЕЛЬ, декабриин 3. (ТАСС). Бельги Советскэ Союз хоёрой хоорондохи хани барисаанай һара эндэ ехэ амжалтатайгаар үнгэржэ байна.

Өөрынгөө зэргэдэ 20 мянга шахуу хүниие нэгэдүүлдэг бельгийско-советскэ хани барисаанай бүлгэм Брюссельдэ, Бельгиин бусад городуудта лекцинүүдые, үдэшэнүүдые, выставкэнүүд болон концертнүүдые эмхидхэнэ.

Бүлгэмэй уряалаар советскэ делегаци Бельгидэ ерээ. Советско-бельгийскэ хани барисаанай бүлгэмэй делегациин гэшүүд элдэб эмхи зургаануудта, промышленна предприятинуудта ошожо, элидхэлнүүд болон лекцинүүдые хээ.

Бельгийско-советскэ хани... саанай бүлгэмэй уряалаар Бе... ерэһэн Армениин бүлэг артист... табиһан концертнүүд угаа ех... нирхогдоно.

Бельгийско-советскэ хани... саанай һарада зорюулагдаһан ... заседани Брюссельдэ уран һа... искусствын ордон соо болоо.

«Бельгида мүнөө ... байһан һара хадаа манай ... хоорондохи хани ... рисаа хүгжөөн бэхижүүлхэ... шухала туһа нэмэри болоо... бүлгэмэй генеральна секрета... рис Сенже ТАСС-ай корреспо... мэдүүлээ.

США-гай Оборонын министерствын мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН, декабриин 3. (ТАСС). Советскэ Союз өөрынгөө бомбардировщигуудые Кубаһаа абаашажа эхилээ гэжэ США-гай оборонын министерство мэдээсээ.

США-гай оборонын министр... дэ болоһон пресс-конференци... оборонын министрэй туһала... тур Силвестер энээн тухай ... һэн байна.

Хэлсээ батална

Холбоото Штадууд Япон хоёр зададарг материалнуудые Япондо США-гай худалдаха тухай хэлсээ батална. Энэ хэлсээнэй ёһоор, Япон 4,7 тонно шанаржуулагдаһан ураан худалдажа абаха болоно. Токаимурадахи атомна энергиин центрэй шэнжэлгын хүдэлмэридэ хэрэгтэй энэ ураан 390 миллион иен ... лобо.

Манай газетын удаадахи ... декабриин 7-до гараха.

Редактор ... Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. ТЕЛЕФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. редактора — 3..., ответ. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни и пропаг... — 24-74, сельского хозяйства и советского строительства — 4... промышленности, транспорта, информации — 35-14, куль... литературы и искусства — 34-05, писем и рабселькоров — 4... отдел переводов и корректорская — 35-95, бухгалтерия — 3... Для междугородных переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства куль... Бурятской АССР.

Н00624. Зак. № 5774.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур

1962 оной декабриин 5.